Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto . . . $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 127. — ŠTEV. 127. NEW YORK, THURSDAY, MAY 31, 1917. — ČETRTEK, 31. MAJA, 1917. VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

'Amerika v službi človečanstva.'

PREDSEDNIK WILSON JE VČERAJ GOVORIL O NALOGAH, KI JIH IMA AMERIKA. — VSI, KI SO PADLI V BOJU, SO DOKONČALI SVOJE VELIKO DELO ZA PROSTOST. — KO JE WILSON GOVORIL, JE BILO NAVZOČIH PRIMEROMA LE MALO LJUDI. — AMERIKA BO MORALA PRESTATI VELIKO SKUŠNJO. — DOSEČI JE TREBA CILJ, KATEREGA SMO SI POSTAVILI. — BOJ ZA OBRAMBO AMERIŠKE ČASTI IN AMERIŠKIH PRAVIC.

Washington, D. C., 30. maja. — Danes je imel predsednik Wilson na pokopališču v Arlingtonu, kjer počivajo borilci iz državljanske vojne, zelo značilen spominski govor.

Slavnost so aranžirali tukajšnji veterani. Navzočih je bilo le primeroma malo oseb.

Predsednik Wilson je rekel med drugim tudi sledeče:

V programu slavnosti. so označene opazke, katere mislim napraviti kot govor. Takoj povem, da nisem prišel sem govoriti. Sem sem prišel, da označim v imenu vlade pomen te slavnostne skupščine, in da izrazim čuvstva svojega srca.

Vsak tak spominski dan je dan bolestnih spominov. Kljub temu pa ne morem pojmiti, da se nam smilijo ljudje, katerih spomin častimo danes.

Jaz jim zavidam, ker so dokončali svoj veliko delo za svobodo.

Mi še nismo končali tega dela ampak smo ga izvršili samo napol. Naša moč se zdaj šele preizkuša, dočim je bila njihova moč že preizkušena.

Ta dan ima značaj žalosti, obenem pa tudi značaj zavesti, ker vemo, da je našel klic svobode velik odmev v srcih naših mož.

Ako natančno premišljamo o tem, pridemo do zaključka, da so možje, ki so umrli, umrli za to, da rešijo Unijo, da rešijo orodje, katerega se zdaj poslužujemo v dobrobit celega človeštva.

V splošnem je ta veliki boj, v katerega smo zdaj vstopili, ameriški boj, ker je njegov cilj obramba ameriške časti in ameriških pravic.

V tem boju se bojujejo možje ki ljubijo prostost, ki so pripravljeni žrtvovati zanjo življenje in preliti svojo kri.

Zdaj lahko rečemo celemu človeštvu:

— Mi nismo osnovali te vlade da bi imeli prostost in svobodo sami zase, pač pa hočemo tudi pomagati vsem onim, ki se bore na evropskih bojiščih za svobodo.

Nikdo se ne more veseliti stvari, ki so se pripetile v zadnjih strašnih dneh, dovoljeno naj nam pa bode veseliti se, da imamo priliko pokazati principe, za katere živimo.

Kajti, prijatelji moji, najvišji smoter življenja je, doseči cilje katere smo si postavili.

Napočijo čas, ko so besede brez pomena in ko je treba vpoštevati samo velika dela.

In zdaj je napočil tak čas.

Amerika bo imela priliko pokazati vsemu svetu, da je bila stvorjena in osnovana za to, da služi celemu človeštvu.

Washington, D. C., 30. maja. — Tukaj s se vršile velike spominske slavnosti, katerih so se udeležili razni dostojanstveniki, med njimi tudi predsednik Wilson, kardinal Gibbons in vrhovni sodnik White.

Milwaukee, Wisc., 30. maja. — Danes so se vršile po mestu velike parade, katerih se je vdeležilo posebno veliko naturaliziranih državljanov.

Pariz, Francija, 30. maja. — Tudi v Franciji so praznovali Decoration Day. V ameriški cerkvi se je vršila božja služba, pri kaetri je bil poleg raznih francoskih odličnjakov tudi ameriški poslanik s svojim štabom.

Francosko bojišče.

Boji za St. Quentin. — Nemci obstreljujejo francosko črto. — Napadi v Champagne neuspešni.

Pariz, Francija, 30. maja. — Po večdnevnem premirju so se boji pri St. Quentinu obnovili. Topovi na obeh straneh so bobneli vso noč in ves dan. Nemške čete so ponoči zapustile strelne jarke in prišlo je do mnogih spopadov.

Nemci so sinoči naskočili francoske zakope pri Mont Blond v Champagne, pa pognali smo jih nazaj in na bojišču je ostalo mnogo mrtvih in ranjenih. Francozi so vjeli mnogo nemških vojakov in vplenili veliko vojnega materjala.

Francozi so izvršili majhen napad na hrib št. 304 na levem bregu Mozele in so vjeli nekaj mož.

Naša artilerija je prisilila sovražno, da je morala vtihniti pri Mont Haut in Casque.

Popoldne ko poročilo:

V Champagne so poskušali Nemci približati se našim strelnim jarkom pri Mont Blond, pa smo jih zavrnili. Na bojišču je ostalo mnogo mrtvih in ranjenih; vplenili smo tudi eno strojno puško.

Na levem bregu Mozele smo naskočili nemške postojanke na hribu št. 304; porušili smo močne in zelo važne sovražne utrdbe ter smo vjeli mnogo vojakov. Drugod je bila noč primeroma mirna.

Včeraj smo spravili na tla dve nemški letali; tudi v nedeljo je bilo izstreljeno eno nemško letalo pri Filain.

London, Anglija, 30. maja. — Vojni urad je izdal sledeče poročilo:

Sinoči smo odbili mnogo sovražnih napadov pri Fomtaine-lez-Croiselles in zapadno od Lens.

Južno od Neuve Chapelle smo vdrli v nemške zakope in smo prizadeli sovražniku občutne izgube.

Berlin, Nemčija, 30. maja. — Nemško poročilo: — Po dnevu je bila artilerija živahna samo v okraju Wytschaete. Ponoči pa je artilerijski ogenj oživil na ostali fronti.

Angleški napadi v okrožju Artois so bili odbiti, ravno tako tudi francoski pri Chemin-des-Dames. Jugozapadno od St. Quentina smo vjeli mnogo sovražnih vojakov.

Straža ruskega carja.

Petrograd, Rusija, 30. maja. — Poročnik Kozmin, nadomestni governer v Petrogradu je obiskal Carskoje selo, kjer vojaki stražijo bivšega carja.

O tem poroča sledeče:

"Našel sem stražo, ko je sedela, kadila in se pogovarjala z mimoidočimi. Straže niso izmenjavali po vojaško, temveč nekako domače."

Na stražo je nato poslal sledeči poziv:

"Opozarjam vas, da se spominjate, da stražite vrhovnega predstavitelja stare vlade, ki je kriva strašnega tlačanstva, katerega se je ruski narod otresel z velikimi težavami. Odgovorni smo pred domovino za varstvo tega jetnika in ne morem dovoljevati četam pod mojim poveljstvom, da bi vpoštevali povelja tako zlahka. Upam. da bodo častniki in moštvo zanaprej držali stražo celo strožje, kapor pa so zahtevale vojaške odredbe stare vlade."

Ameriški poslanik zapusti Carigrad.

Stockholm, Švedsko, 30. maja. Ameriški poslanik Ira Nelson Morris na švedskem dvoru, je prejel poročilo, da je Abraham I. Elkus v torek zapustil Carigrad in je na potu v Bern v Šviei, kamor bo prišel v petek.

Malo prej, predno so se prekinile diplomatične zveze s Turčijo, je poslanik nevarno zbolel na tifusu in je moral odložiti svoj odhod do sedaj. V njegovem spremstvu je njegova žena in trije otroci ter diplomatično osobje.

Bolezni v armadah.

Poročilo generalnega zdravnika Združenih držav. — Tuberkuloza v Franciji je posledica razmer.

Glede statistik je stvar zelo čudna in veliko je ljudi, ki jim sploh ne zaupajo. Drugi pa so zopet, ki verujejo vanje ter delajo na podlagi njih vse mogoče sklepe. —

V sedanjem vojnem času je statistika čudna stvar. V zadnjem oficijelnem poročilu se navaja izgube canadskih čet od pričetka te vojne. Skupno število ranjenih pogrešanih in mrtvih znaša 89.843 a celotno število smrtnih slučajev vsled bolezni v taboriščih in zakopih znaša le 49 častnikov in 1191 mož.

Smrti vsled bolezni tvorijo vsled tega manj kot pet odstotkov vseh smrtnih slučajev iz tega ali onega vzroka. Nevarnost razsajanja bolezni med vojaki se prične v prvem trenutku, ko se pričnejo zbirati ljudje v vežbalnih taboriščih in še predno pridejo v ogenj in pravi vojni položaj.

Iz celega se da sklepati, da je umrl izmed 411 canadskih vojakov le en vsled bolezni in to v teku skoro treh let neprestanega življenja v taboriščih in zakopih.

Med vsemi tradicijami, s katerimi se je pometlo v sedanji vojni, je najbolj odlična ona, da umre vsled bolezni več vojakov kot jih umre vsled dobljenih ran. To je bilo resnično glede preteklih vojn naprimer glede vojne med Združenimi državami in Špansko, ko je umrlo vsled bolezni šestkrat več je število vojakov kot vsled ran dobljenih na bojnem polju.

Sijajni vzgled canadskih čet se mora ponoviti v Združenih državah, ko bo šlo v kratkem na milijone mož v vežbalna taborišča kjer se jih bo izvežbalo za končni boj proti evropskim avtokracijam.

Zdravje čet se je ohranilo pri vseh narodih, ki so zapleteni v sedanjo vojno. Združene države se v tem oziru lahko ozirajo mirno v bodočnost ter bodo v stanu izvršiti isto. Francija se lahko postavi z istimi uspehi, če bi ne bilo tuberkuloze, ki razsaja med francoskimi vojaki. Tuberkuloza pa je posledica razmer, ki so vladale v Franciji še pred pričetkom sedanje vojne. Francija ni imela časa izbrati si ljudi z ozirom na njih fizično sposobnost. Napadlo se jo je in pregazilo in braniti se je morala na najboljši način od prvega dneva vojne. Življenje Francije je bilo na kocki in napeti je morala vse svoje sile, brez ozira na posameznika, kot se je zgodilo to v Angliji in v Canadi. V francoski armadi ni bil časa ozirati se na posameznika in posledica tega je bila tuberkuloza, ki je pričela razsajati med moštvom v zakopih. — Francija skuša sedaj na vse načine popraviti napako, o katerih se količkaj sumi, da so okuženi od jetike. Na ta način se je odpoklicalo 150,000 francoskih vojakov in poleg tega je še prišlo 50,000 invalidov, katere se je poslalo iz Nemčije, ker se jih je spoznalo tuberkoloznim.

Zdravstveno stanje čet v Franciji in Flandriji je sedaj ugodno in bo postalo še ugodnejše. Glede ruskih armad se ne ve ničesar pozitivnega, vendar pa ni pričakovati istih razmer kot vladajo drugod. Kljub temu pa so ruske čete v zdravstvenem oziru dobro prestale celo grozovito rusko-japonsko vojno.

Glede Nemcev velja le toliko da znajo nemški zdravniki odstranjevati bolezni od čet.

Edino izjemo glede tega pravila v sedanji vojn tvorijo dogodki v Srbiji in na Galipolisu. Kampanjo na Galipolisu se je opustila ravno radi bolezni potem ko se je radi bolezni odstranilo s fronte približno 100,000 mož. V Srbiji pa je igral svojo zloglasno ulogo legar ali tifus, dokler se ni naučilo ljudi in narod, da je edina rešitev v čistosti, posebno v pregnanju uši.

ROJAKI, SLOVENCI, SPOMINJAJTE SE SLOVENSKIH REVEŽEV V STAREM KRAJU!

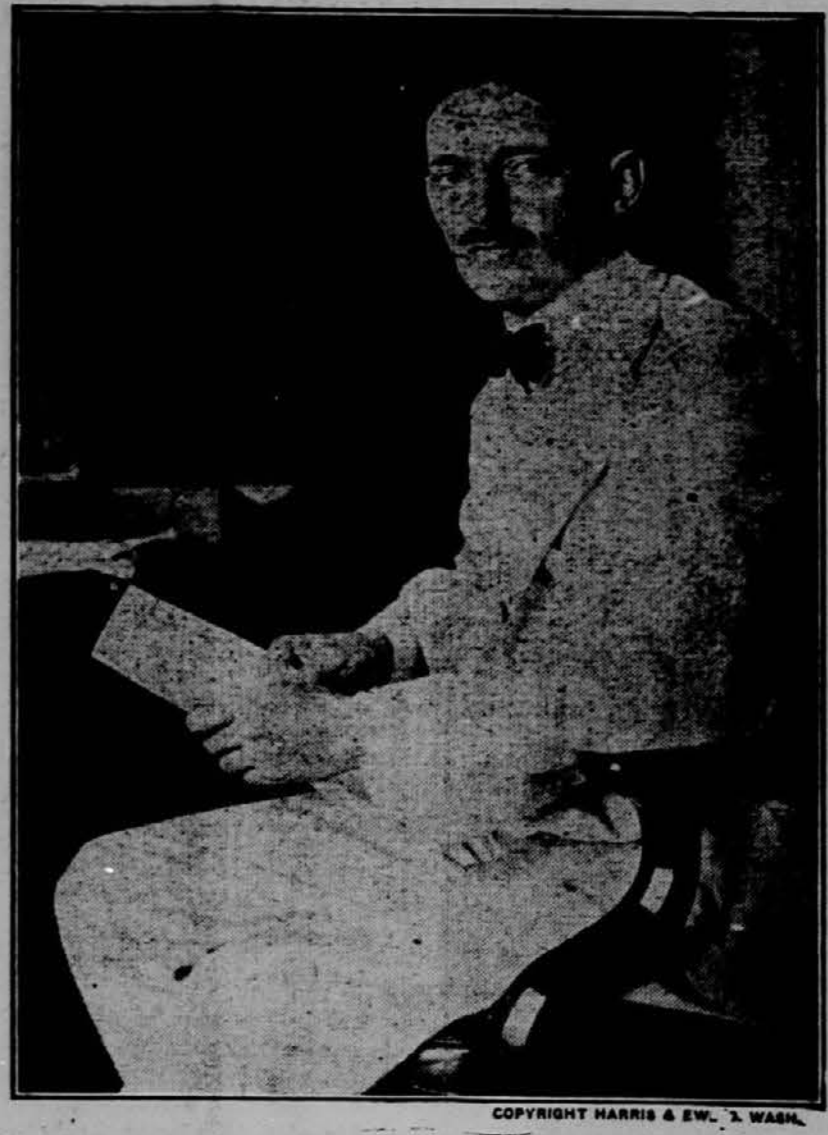

Carl S. Wrooman, pomožni poljedelski tajnik.

Boji za Trst.

Cadorna pritiska v bok. — Italjani odbijejo ljut napad. — Avstrijci poskušajo obkoliti višine pri Devinu. — Vroči boji pri Gorici.

Rim, Italija, 30. maja. — Včeraj so se vršili ob Soči zelo vroči artilerijski boji; Avstrijci so se morali umikati na celi fronti. General Cadorna pošilja v boj velike množice vojaštva, da bi pregnal Avstrijce iz Devina, ki je ključ do Trsta.

Avstrijske postojanke med Jamljem in Medico tvorijo obliko črke V, katere koničasti konec je v Trstu. Proti tej črti je Cadorna nameril svojo težko artilerijo. V tem okolišu se vrše najhujši boji na kraški planoti ter se zaletuje v avstrijsko levo krilo na višinah pri Devinu ob Jadranskem morju.

Zelo vroči boji se bijejo za hrib št. 652 nekoliko jugovzhodno od Gorice. Dva tisoč velikih avstrijskih topov je bruhalo uničujoč ogenj med gorama Kuk in Vodice.

Pod zaščito artilerije so Avstrijci zapustili svoje zakope in so na skočili goro. Četa za četo so se zaganjale proti laškim postojankam, med tem ko so topovi vršili svoje strašno delo.

Prvi napad je bil odbit. V drugič in tretjič so se avstrijske kolone zaletele, pa vedno so bile vstavljene na svojem potu. Lahi so še vedno obdržali višine. Tako ljut je bil napad in tako odločen, da je nam bilo mogoče v treh napadih vjeti samo 30 avstrijskih vojakov. Ni bilo časa loviti sovražnika, toda Avstrijci so imeli izvanredno velike izgube.

Med tem, ko Cadorna neprestano potiska nazaj avstrijsko levo krilo, ne pozabi ojačevati svojega levega krila in centruma. Okoli Gorice odbija vse obupne sovražne napade.

Feldmaršal Hoetzendorf vporablja isto taktiko kot jo je tako uspešno porabil Ludendorff proti Rusom v Voliniji. Med tem ko sta desno krilo in centrum mirna, se mu včasih posreči, da svoje levo krilo malo potisne naprej.

Avstrijci so poskusili malo ofenzivo na Krasu vzhodno od Boscomalo. Tukaj so bile avstrijske vrste uničene po artileriji.

Poročajo o zračnih bojih pri Sv. Marku. Ko so se vršili napadi na hrib št. 652, so avstrijski letalci v velikem številu poleteli nad bojišče.

V zraku so se spopadli z laškimi in pričel se je vroč boj. Avstrijski letalci so bili pod našimi in so morali bežati. Uničili smo eno sovražno letalo, več drugih pa se je v avstrijski črti spustilo na zemljo močno poškodovanih.

Iz raznih poročil se razvidi, da se prebivalci Trsta pripravljajo da mesto zapuste, ker se Lahi vedno približujejo. Poroča se, da so bili vsi arhivi poslani na Dunaj: banke, posojilnice in hranilnice pa so se preselile v Ljubljano.

Dunaj, Avstrija, 30. maja. — Avstrijsko vojno poročilo se glasi:

Ob Soči so boji nekoliko ponehali. Proti večeru so Lahi zopet poskusili prodreti našo črto pri Vodicah, kar se jim pa ni posrečilo.

Ravno tako niso imeli nikakih uspehov pri Jamljah.

Z ostalih front ni važnih poročil. —

Strah pred konškripcijo.

Veliko tisoč vojaščine obveznih Amerikancev je pobegnilo v Mehiko. Samo v Mexico City jih je 2000.

San Antonio, Tex., 30. maja. — Ameriški vladni agenti v Mehiki so sporočili ameriškemu justičnemu departmentu, da je pobegnilo več tisoč vojaščine obveznih Amerikancev v Mehiko. Vzrok tega bega je strah pred konškripcijo.

Danes je zopet poskušalo priti preko meje 100 Amerikancev, katere so pa vladne oblasti zavstavile. Pridržali jih bodo toliko časa, dokler ne bodo popolnoma na jasnem, kaj nameravajo.

Pozneje se je dognalo, da jih je odšlo nekaj v Mehiko po trgovskih opravkih, velika večina pa zato, ker so s hoteli odtegniti vojaški službi.

Največ jih je šlo skozi Brownsville. Pri sebi so imeli malo prtljago, toda dovolj denarja.

Samo v Mexico City je nad 2000 Amerikancev.

Washington, D. C., 30. maja. — Zvezni detektivi so razkrili v deželi obširno zaroto. Namen članov je bil odvračati ljudi od konškripcije. Vse agitatorje proti konškripciji bo zadela huda kazen.

Viljče govori.

Kodanj, Dansko, 30. maja. — Nemški listi poročajo, da je Viljče obiskal francosko bojišče in je pri tej priliki izustil sledeče "krilate" besede:

"Odločitev je blizu. To bodete obrnili nam v prid, kakor ste storili doslej pri vsaki priliki, kajti veste, zakaj se bojujete — za bodočnost ljubljene domovine in za nas vse.

Nadaljevali bomo boje, dokler ne izvojujemo popolne zmage. Vojni Gospod naj nam da svoj blagoslov v tej vojni, ki nam je bila vsiljena".

Mirovni pogoji.

AVSTRIJSKI IN NEMŠKI SOCJALISTI SO PROTI ANEKSIJI IN VOJNI ODŠKODNINI. — ZAHTEVAJO PREVREDITEV MORNARIŠKEGA PRAVA. — FINSKA IN RUSKO-POLJSKA NAJ POSTANETA SAMOSTOJNI. — JUGOSLOVANSKE DRŽAVE NAJ OSTANEJO V OKVIRJU AVSTRO-OGRSKE MONARHIJE. SCHEIDEMANN V KODANJU. — GALICIJA BO ZADOBILA AVTONOMIJO.

Stockholm, Švedsko, 30. maja. Avstrijski in švedski delegati, ki se nahajajo na tukajšnji socjalistični konferenci, so izdelali mirovni program, ki določa:

Nobena država ne sme anektirati tujega ozemlja.

Nobene države se ne sme prisiliti, da bi plačala kako vojno odškodnino.

Jugoslovanske dežele, to sta Hrvaška in Slovenija, naj ostanejo v okrilju avstro-ogrske monarhije in naj zadobe svojo avtonomijo. Če je ne zadobe takoj, je naloga socjalistov, da jo bodo čimprej dobili.

Finska in Rusko-Poljska bosta postali neodvisni državi.

Galicija naj zadobi avtonomijo pod suverenstvom Avstrije.

Morje naj bo prosto. Posebna mednarodna oblast naj določi morske ceste ter naj rešuje vse spore, ki bi mogoče nastali.

V vseh ozirih je treba vpoštevati določbe Pariške konference, ki se je vršila leta 1856.

Delegatje so se odločno izjavili proti aneksiji Belgije.

Po njihovem mnenju bi bilo najboljše, če se združi Srbija s Črnogoro ter tako dobi dostop do morja. —

Razmere na Balkanu naj urede balkanske države same, brez vmešavanja drugih držav.

Glede bodočnosti Alzacije in Lotaringije ni v programu ničesar menjenega.

Pri konferenco so navzoči tudi češki, poljski in bosenski delegati.

V kratkem času bodo ti delegati sestavili svoj program.

Kodanj, Dansko, 20. maja. — Danes se dospela sem nemška delegacija, kateri načeljuje socjalist Scheidemann.

Med delegati so tudi dr David Friedrich Ebert in Hermann Molkenbuhr.

H konferenci bodo dospeli najbrže tudi francoski delegati. Ko je Scheidemann za to izvedel, je rekel:

— To je izvrstno. — Jaz sem bil skoraj prepričan, da se bo to zgodilo. Nadalje sem tudi prepričan da tudi angleških zastopnikov ne bo manjkalo pri konferenci.

Avstrija ni nemška.

Rim, Italija, 30. maja. — Urednik "Vossische Zeitung" Georg Bernhardt, pravi:

"Priznati se mora, da Avstrija ni nemška država, temveč skupina več narodnosti. Avstrija ne more uspevati, dokler ni reorganizirana na podlagi narodnosti. Na tej podlagi ne sloni samo avstrijska moč, temveč v tem leži tudi vrednost nemške zaveznice v političnem in gospodarskem oziru".

NAZNANILO.

Članom in članicam **Slovenskega Samostojnega podpornega društva v Greater New Yorku** se naznanja, da se vrši **v soboto, dne 2. junija** izvanredna seja v navadnih prostorih Beethoven-Hall. Rešiti je treba več važnih točk, zato prosimo vse člane in članice, da se gotovo te seje vdeleže. Pričetek je točno ob osmi uri zvečer.

Odbor.

Pomagaj svoji deželi!

Charles Hanson Towne.

Pomagaj deželi s tem, da pomagaš državi.

Stori to sedaj.

Ljudsko štetje (države New York) se je odredilo, da se najdejo možje in mladeniči vojaške starosti.

Dela je dovolj za nas vse.

Tvoja dolžnost je- da izpolniš izkaznico, kakor hitro ti je mogoče.

Olajšaj delo v uradu generalnega adjutanta.

Ali ti je znano, koliko dela je tam v knjigovodstvu v vojnem času?

Dežela mora imeti tvoje ime, starost, posel, opravilo, pristojnost. Vse to mora država vedeti. Ne vpraša te za šalo. Ne; časi za igrače so minuli.

Dovršiti je treba velikansko delo.

Tvoja dežela ti je pomagala; zdaj ti pomagaj svoji deželi.

Izpolni izkaznico državnega štetja.

* * *

Država New York hoče vedeti, kaj ima v svojih mejah.

Hoče vedeti, kdo si in kaj; kje živiš in za kaj si sposoben. Ako si plug, nisi za trgovino in ako si za prodajalno, nisi za kotlarja.

Kar se sedaj dela v državi New York in po drugih državah Unije, se je delalo v Nemčiji zadnjih petdeset let. Nemčija raje nima ljudske vlade kot pa ljudskega štetja.

Ako v vojnem času sprejmemo nekaj od Nemčije, potem bomo tudi marsikaj dosegli, kar je dosegla Nemčija po svojih uspešnih metodah.

Država New York hoče dognati, kaj ima v svojih državljanih in materijalu. Ako ljubiš to deželo, potem idi in ji pomagaj, kakor veš in znaš. Ako pa v nasprotnem slučaju ljubiš drugo deželo, potem pojdi ven; ako ne boš hotel storit prostovoljno, boš moral vseeno storiti.

Država New York vrši svojo dolžnost in potrebo.

Bodi tedaj pripravljen na ljudsko štetje.

Stori svojo dolžnost.

Grški parniki.

Atene, 29. maja. — "Patris" piše, da sta bila potopljena 102 grška parnika s skupno prostornino 300 tisoč ton. Grški je ostalo samo 149 parnikov s prostornino 500 tisoč ton.

Ogrsko ministarstvo.

Curih, 29. maja. — Uradno poročilo iz Budimpešte javlja, da je kralj Karol imenoval za novega ministrskega predsednika grofa Julija Andrassy-ja.

Potopljen norveški parnik.

Christiansand, 29. maja. — V soboto je nemški podmorski čoln potopil norveški parnik "Norway", ko je bil na potu na Norveško.

Pošiljateljem denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo nič več denar za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposljujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki so zasedeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo vojnega ujetnika ker nam s tem pomagate sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.50	Za celo leto za mesto New York	$5.00
Za pol leta	2.00	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za četrt leta	1.00	Za četrt leta za mesto New York	1.50
		Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
ossued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon: 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Zakrnjena srca.

Velikanski viharji, ki so opustošili Srednje in Južne države ter uničili na stotine življenj in imetje v vrednosti milijonov dolarjev, ne napravljajo na svet niti najmanjšega utisa. To je svet, ki se je pogreznil v vojno ter je priča grozovitosti, katere se opravičuje z vojno.

Pred tremi ali štirimi leti, v srečnejših dneh, bi vzbudila taka nesreča pozornost celega civiliziranega sveta. Povsod bi se vzbudil čut dobrodelnosti, sklicevalo bi se javne zborovanja, sledile bi učene razprave o skrivnosti meteorologije in kak prijazni potentat v Evropi bi morda poslal predsedniku par besed, izražajočih sožalje.

Ljudje delujejo sedaj na drug način in v drugačnem obsegu. — Podmorski čoln izstreli brez potrebe torpedo na "Lusitanijo" ter konča v trenutku več življenj in imetja kot jih uničijo vsi viharji in bliski prerije. V vsaki veliki bitki, v kateri so zaposlene le človeške sile, se uniči dan za dnem širša ozemlja in na bolj strašen način kot jih od časa do časa uničujejo naravne sile. Vsaki teden ali v dveh požemo Chicago, Boston ali San Francisco, ponavljamo tragične grozote Mont Pelee-ja, Caracas in Lizbone ter se komaj zmenimo za vse to.

Ni pa edinole vojna, ki je zakrknila srca človeštva. To je čut otopelosti, porajajoč se iz vojne, to je divjaštvo, ki jo spremlja, to so brezsrčna grozodejstva, barbarska zatiranja slabotnih in še hujše kot vse barbarstvo, namreč izjave in opravičevanja, da je v vojni vse upravičeno in dovoljeno.

Celo jeza božja je postala majhna vspričo besnosti ljudi, ki so se namenoma in na rafiniran način posvetili razdejanju in uničevanju vsega, kar se je zgradilo in pridobilo v srečnejših dneh.

Neuvaževanje naravnih nezgod kot je zadnja v centralnih državah Amerike kaže, do kakih meja je že dospela zakrknjenost človeških src, nastala vsled sedanje svetovne vojne, započete iz zgolj materijalnih ozirov.

—ooo—

Rumunska.

Okoliščine vstopa Rumunske v vojno so bile vedno zavite v temo in ve se za vzroke, ki so jo napotili, da je na svojo pest, brez vsake pomoči vprizorila usodepolni vpad v Transilvanijo. To je sedaj pojasnil ter tudi razkril intrigo, ki je bila eden izmed vzrokov izbruha revolucije v Rusiji, general D. Ilesco, prejšnji rumunski vojni minister, ki je bil v času, ko se je pridružila Rumunska zaveznikom, načelnik rumunskega generalnega štaba. General Ilesco, ki je pred kratkim dospel v Pariz, da se posvetuje s francoskimi vojaškimi avtoritetami, je izjavil, da je izdal Rumunsko Boris Stuermer, pronemški ruski državnik, ki je bil ruski ministrski predsednik v času, ko je Rumunska napovedala vojno.

General Ilesco je izjavil:

— Ruska vlada nam je v spomladi leta 1916. predložila popolnoma izdelan načrt kampanje. Vpoštev pa se ni vzelo morebitne uloge, katero bi igrala Bolgarska. Glede tega nam je zagotovil Stuermer, da ne bo Bolgarska nikdar dvignila orožja proti Rusiji. Mi smo nato zahtevali, naj se odpošlje v Dobrudžo 200,000 ruskih čet. Z ozirom na to se nam je odvrnilo, da bi 20,000 mož popolnoma zadostovalo za izključno politično demonstracijo.

Dvakrat je naš generalni štab prosil rusko vlado, naj prične operacije z napadom na Bolgarsko, ki naj bi zavzel obliko zasedenja kosa ozemlja na desnem bregu Donave. Zavzetje Ruščuka bi ščitilo naše glavno mesto. Francoski generalni štab je bil popolnoma našega mnenja glede tega kar se mora storiti, toda Rusija se je na vse kriplje upirala.

General Ilesco je nato popisal napredovanje kampanje v Transilvaniji. Vse kaže, da bi morala tretja rumunska armada prodirati v zvezi z veliko rusko silo, katero se je koncentriralo pri Dorni Vatri.

— Ruske čete pa niso šle naprej niti za en jard! — je nadaljeval general. — Nahajajo se še celo sedaj tam, kjer so bile, ko smo vstopili mi v vojno. Ta lenoba je pokvarila načrt, katerega nam je dala Rusija sama, kajti naš uspeh je bil odvisen od hitrosti ter zmožnosti kolikor mogoče skrajšati velikansko transilvansko fronto v razdalji 800 kilometrov. To bi se moralo zgoditi z zasedenjem hipotenuze trikota, ki teče od Dorne Vatre do Oršove.

Prisiljene umakniti se na transilvanski fronti, so branile naše čete skozi 40 dni prelaze proti sovražniku, ki jih je glede orožja daleko nadkriljeval. Pregnani z gora, smo morali zavzeti pozicijo ob Arges reki, da zavarujemo glavno mesto. Tam nas je spravila v pogubo ena naših divizij. Bila je to divizija, kateri je poveljeval general Soceců, ki je bil pozneje obsojen po vojnem pravu. Ta general se je nekega večera brez dovoljenja podal v Bukarešto, in sicer ob 9. uri. Ob poludesetih se je v popolni temi napadlo njegovo divizijo in ta se je umaknila. Črta ob reki Arges je bila prebita in glavno mesto je bilo izročeno milosti in nemilosti sovražnika.

Z vstopom Rumunske v vojno se je hotelo izvesti dvojen načrt, političen in strategičen. Vlada Stuermerja nas je prisilila napovedati vojno, ker je potrebovala čete, da krijejo levo krilo ruske armade v Bukovini. Čete na tem krilu pa se je v nasprotju z zagotovili, katere se je dalo Rumunski in Franciji, pustilo na mestu, kjer so se nahajale. Poraz Rumunske je videl vnaprej ter ga pripravil Stuermer, ki je nameraval končati vojno, v kolikor pride vpoštev Rusija, s to zmago sovražniškega orožja. Njegov načrt je bil, da pripusti preplavljenje Rumunske do reke Sereth ter porabi nato nezlomljivo vojaško silo centralnih zaveznikov kot argument za sklenitev miru na podlagi tega poraza, ki bi ne bil ruski poraz ter bi vsled tega ne zmanjšal njegove lastne moči in tudi one ruskega carja.

Ta izvajanja rumunskega generala so zanimiva v številnih ozirih, predvsem v tem, ker kažejo, da je igrala ruska carska vlada v resnici dvojno ulogo ter bila vsaki trenutek pripravljena žrtvovati interese zaveznikov svojim lastnim interesom. Korupcija pri glavi je bila tako velikanska, da nas taka razkritja prav nič ne presenetijo. Kažejo pa stokrat ponavljano resnico, da se smejo majhni narodi ter majhne države zanašati le na svojo lastno moč in ne na ono svojih mogočnih sosedov ali zaveznikov, kajti v takem slučaju se jih ponavadi izda ter proda.

Slovenski jetniki.

Veliko je gorje, ki je prišlo nad evropske narode vsled sedanje vojne in tudi naš slovenski narod je okusil vso težo strašne vojne.

Kako se godi našim ljudem, očetom, materam, bratom in sestram, pač natančno ne vemo. — Znano nam je samo, da trpe mnogo in mnogo več kot si moremo misliti. Da bi jim mogli pomagati, je izključeno.

Pomislimo pa tudi na naše rojake, ki se nahajajo v jetništvu. V deželah, kjer so vjeti, že domačemu prebivalstvu primanjkuje najpotrebnejšega, zlasti živeža kako bi potem še mogli dati vsega dovolj ljudem, tujcem, sovražnikom — jetnikom!

Trpljenje njiho[...] veliko in nemogoče ga je nam pojmiti. Naša dolžnost je, da pomagamo trpečim bratom, da jih obvarujemo pomanjkanja. Mislijo vedno na nas; v mislih imajo nas, ki živimo v svobodni deželi, v nas vidijo one, ki jim edini še morejo pomagati.

Hujše, kot prenašati jetništvo jim mora biti pri srcu, ko mislijo na nas, ki imamo vsega dovolj in bi jim lahko pomagali, pa tega — ne storimo. Marsikateri jetnik ima v Ameriki svojega brata, ali kakega drugega sorodnika in dobiva pomoč; toda toliko je takih, ki niso tako srečni, da bi imeli brate in sorodnike; so sami na svetu in sami sebi prepuščeni daleč v tuji deželi kot jetniki, prepuščeni na milost in nemilost usodi. —

To so pomilovanja vredni reveži, ki se morajo smiliti vsakomur. Potrebno je in naša dolžnost je, da mislimo na te reveže in jim pomagamo; priskočimo jim na pomoč v veliki sili.

Pred letom smo pozvali naše rojake, da naj zbirajo za najbednejše med bednimi. Namen tega je bil, da bi se našemu narodu po vojni moglo nekoliko pomagati. Po vseh slovenskih naselbinah so se rojaki odzvali temu pozivu in nabrale so se lepe vsote ki sedaj čakajo dneva, ko jih bo treba obrniti v namen, za katerega so določene.

Vidimo pa potrebo med našimi jetniki že sedaj in moremo jim pomagati, kar pa našemu narodu v domovini v tem času ni mogoče. —

Ali ne bi bilo primerno, da bi se nekaj tega nabranega denarja poslalo jetnikom, ker ga krvavo potrebujejo?

Bilo bi človekoljubno delo — pravi namen.

V naslednjem navajamo pismo katerega nam je pisal iz Ahmednagar v Indiji štajerski rojak Ernest Wudler, ki je doma iz Ljubnega pri Celju:

Ahmednagar, 1. mar. 1917

Gospod:—

Čast imam sporočiti vam, da se naši tukajšnji rojaki zahvaljujejo vsem, ki so podarili knjige, katere ste vi nam poslali. Jaz se vam v svojem imenu zahvaljujem za vaš trud, katerega ste imeli pri tem. Veselilo me je, da sem dobil zopet nekaj novih knjig.

Zdaj pa vas prosim, ako bi vam bilo mogoče, da bi med našimi rojaki v Ameriki poskušali nabirati doneske za Slovence, ki so internirani v tem taboru, kajti mnogo jih je bolnih in so brez vseh sredstev.

Poznam 12 mož, ki so v veliki potrebi, toda od doma ne morejo dobiti nikakega denarja. Mnogi od njih bodo po vojni v položaju, da vam bodo mogli vrniti svoto v mesečnih obrokih. Jaz sam prevzamem odgovornost proti vam in proti vsakomur po vašem navodilu, in bom dal popolen račun po vojni.

Mislim pa, da bi bilo najbolje, dati potem to namesto vam Družbi sv. Cirila in Metoda.

Mislim, da bi bila vsota $200 velika pomoč tem jetnikom. Poskušal sem, da bi dobil denar od doma, toda ne vem, ako so prejeli moja pisma; odgovora do sedaj še nisem prejel.

V prihodnjih dveh tednih vam bom zopet pisal.

Oprostite mi za nadlogo, katero vam s tem napravljam.

Z iskrenim pozdravom ostajam

Ernest Wudler No. 694

A Camp, Sect. 4,

Ahmednagar, India.

Opomba. Ako bi kdo hotel poslati kak znesek, ga lahko pošlje na zgoraj označeni ali pa na naš naslov.

Dopisi.

Franklin, Kansas.

Kakor sem že v zadnjem dopisu obljubil, da bom kmalu zopet kaj poročal o franklinski naselbini, zato hočem sedaj izpregovoriti par besedi o tistih, ki tako hvalijo farme v Wisconsinu, sami pa le rajše v Kansasu premog kopljejo, ker vidijo, da se bolj izplača, kakor pa v Wisconsinu na farmah delati, oziroma parobke kopati ter grmičevje čistiti.

Dalje piše neka farmerica iz Greenwooda, Wis., da je miza izmerom obložena. To je mogoče samo pri nji, ker njen mož zemljišča prodaja in ima še premožne sorodnike. Svetoval bi dotičnici, da malo ogleda willardske naselijence, potem bo drugače pisala. Meni je vse dobro znano, kajti bil sem tam in ne bom nikdar več. Za farme v Wisconsinu je namreč treba več tisočakov in pridnih rok ter velik koš angelskega potrpljenja. To je glavna in brezpogojna potreba, drugače se sploh ne sme misliti na wisconsinske farme.

Toraj začnimo sedaj o Franklinu. Kakor je že mnogim znano, je Franklin ena največjih slovenskih naselbin, kar jih je na kansaškem premogovem polju. Kraj je zelo prijazen; pocestne železnice vozijo na vse strani do mest in vasi, toraj se človek lahko pelje za mali denar, kamor se mu poljubi.

Franklin šteje kakih dva tisoč prebivalcev. Kar je moških, delamo v premogorovih in spadamo k močni organizaciji United Mine Workers of America, District 14, kateremu predseduje Mr. Alexander Hovat, ki se neustrašeno in odkrito bori proti tukajšnjim premogarskim baronom za našo izboljšanje. V resnici smo tukaj strogo unijski delavci, tako da bosi nimajo nič zapovedovati. Bosi se morajo tistega držati, kar jim delavci povedo, ako ne, je takoj stavka. Zato so pa tudi delavske razmere dokaj dobre; seveda mnogi jih ne vpoštevajo. Jaz sem že delal po raznih državah, pa izprevidim, da ima ravno tukaj delavec največ ugodnosti in prostosti napram kapitalistom in bosom.

Tudi je tukaj okrog precej slovenskih farmerjev, ki so si kupili farme še ne po preveč visoki ceni. Sedaj se odpirajo novi rovi po vseh teh farmah in dotični farmerji prodajajo zemljišča na lote, na katere ljudje stavijo svoja domovja; tako si bodo napravili lepe denarje s svojimi farmami.

Rojak John Cukjati ima svojo farmo ravno na glavnem prostoru, kjer je že mnogo Slovencev kupilo lote in si postavili moderna domovja. Dali smo temu novemu kraju ime Washington; rojak Cukjati pa nam pridno dovaža premog in sploh vse, kar potrebujemo.

Na Franklinu smo dobili tudi električno razsvetljavo, ki si jo bo lahko dal vsak napeljati v hišo, kar je nekaj zelo lepega za naselbino. Tukaj je nad sto slovenskih hiš. Razen par rojakov imamo vsi lepo urejena domovja, eni celo po dve do tri hiše. Tukaj je nad 600 slovenskih duš. Moderni publični šoli imamo dve, dalje cerkve, izmed katerih je ena katoliška, ter par dvoran za društvene seje. Ravno sedaj gradi novo dvorano rojak John Krenkar; delo je prevzel naš rojak Avgust Chelesnik, o katerem bom pozneje poročal. Dalje imamo sedaj v našem delu naselbine samo enega slovenskega mesarja, ker eden je pred kratkim prenehal. Tako je sedaj še samo Mr. Nick Simončič, ki je obenem tudi velemesar; on sam pobije in kolje živine. Ima moderni Saxon-avtomobil; gre dalje po farmah in kupuje živino; posebno v jeseni nam preskrbi debelih praščičev. Potem imamo dve slovenski trgovini. Tvrdka Štefančič & Karlinger Co. ima lepo urejeno trgovino; potem John Dobravc, ki ima veletrgovino z vsakovrstnim blagom in mu zelo dobro gre. Kolikor mi je znano, tudi on dobi sedaj zelo moderni Allen-avtomobil. Dalje imamo tudi svojo slovensko učiteljico Miss Mici Benedik iz dobro poznane rodbine Frank Debelak. Poučuje prav pridno in marljivo našo mladino; toraj čast nji.

Kar pa je še posebno važno v tako veliki naselbini in po vsej okolici, kakor Arma, Ringa in še mnogo drugih naselbin, kjer gradijo dan za dnem nove hiše, je to, da imamo tudi slovenskega stavbenika in to dobro znanega Avgusta Chelesnika, ki je že mnogo let v tem poslu. On živi na Arma, eno miljo od Franklina. Tam svojo veliko in zelo moderno hišo, opremljeno z vsem kar najlepše, kakor z električno razsvetljavo in vsem drugim; potem lastuje še več hiš. On je pri Slovencih zelo priljubljen, kakor tudi njegova soproga. To se vidi, ker ima on vse stavbinsko delo, kakor tudi publične šole se gradijo pod njegovim nadzorstvom; tako ima zelo veliko delavcev in dela čez glavo. On je zelo dober tudi za pomagati, naj si bode v katerikoli bolezni ali kar že hoče, tudi rad daruje za dobre reči in tako je on velik rodoljub. Rojaki, dajajte njemu svoje nameravane hiše delati, ker on vas bo postregel najbolje!

Dalje hočem še o nas "kolenpikarjev" nekoliko poročati, in to o Slovencih, da tudi mi smo prišli končno do prepričanja, da smo opravičeni do boljše ugodnosti in to, da si stavimo velike in moderne hiše. Vsak si hoče lepše hiše in kar najboljše urediti znotraj in zunaj. Oglašajo se tudi klavirji iz slovenskih hiš. Naši mlajši se marljivo učijo igranje igrati. Kar je pa še najbolj značilno za nas slovenske delavce, da smo si zadnje čase nabavili lepih novih avtomobilov, da po našem trudapolnem delu svoje družine popeljemo na sveži zrak okrog po farmah; ker je sama ravnina in dež bolj poredko prihaja, imamo skoro vedno lepo cesto, pozimi kot poleti. Zadnji čas smo dobili avtomobile sledeči: Bartol Oblak, John Bregar, Anton Sraj, Anton Pance, Frank Vovk, John Dobravc in jaz ter ga še tupatam vedno kateri kupi. Jaz sem imel veliko z njim opraviti, predno sem se ga naučil. Ker nima glave, mu je težko kaj dopovedati, vedno je hotel biti v jarku. Če je pa bil kje kak mal hribček, se mi je kar počez obrnil; in tako, ako sem se zvečer ven peljal, sem moral vzeti s seboj dve posebni svetilki, da sem jih obesil na strani, da ni slučajno kak drug voznik zapeljal v mojega in ga torpediral, kakor nemški podmorski čolni. Sedaj sem se pa že toliko priučil, da ga "kipam" na cesti. Kolikor mi je znano, so tudi drugi imeli nekak "trubl" z njimi, predno so jih naučili prav voziti. Kansas je res dežela avtomobilov, dosedaj je izdanih že nad 135,000 licencij. Sedaj pa pride na vrsto Avgust Chelesnik; gotovo se ne bo zdržal, da bi ga ne kupil.

Še nekaj bi kmalu pozabil in to, da smo imeli pred kratkim dve poroki. Jožef Meserko si je izbral za nevesto hčerko iz dobro znane rodbine Valentin Suhodolčan ter Julij Pirnat pa iz rodbine Lipoglav. Vsi so mladi in čvrsti kot vrtnice, ki čez noč razcveto. Želimo jim mnogo sreče in zadovoljnosti ter da bi jih štorklja v kratkem obiskala s krepkim sinčkom.

Rojaški pozdrav vsem.

Frank Leskovic.

McDonaldton, Pa.

O društvenih stvareh ne bom poročal, ker sploh tukaj nobenega društva ni.

O delavskih razmerah pa moram nekaj sporočiti. Kakor že znano, se je začel 1. maja štrajk. Ljudje so zahtevali povišanje mezde in unijo, ali žalibože, njih zahteva se ne bo uresničila. Dva tedna smo bili doma, pa so že začeli delat takozvani garjevci, to so sami Madžari bili; potem so začeli še Poljaki, da je že zdaj okoli 30 skebov, ki delajo. Kdor pa noče delati, oziroma skebati, ga pa pošljejo v zapor. Dne 18. maja so prišli trije deputi in superintendent zjutraj k rojaku Franku Bombaču in vprašali njegove boardingerje, če gredo skebat; vsi so rekli, da ne. Popoldne je pa prišlo nazaj 6 deputijev in superintendent ter so jih zmetali iz stanovanja na avtomobil in odpeljali so jih v Somerset v zapor, češ, da nočejo delati. Tam jih je superintendent priporočil v prisilno delavnico in priče so jih le z veliko težavo rešile te hiše. Veliko jih je, ki nočejo delati kot skebi; pridejo in mu nabijejo na vrata list ter v petih dneh mora pobrati šila in kopita ter iti iz stanovanja. Kdor se ne gane, pa pridejo deputi in mu zmečejo vse njegove stvari na cesto, kakor se je to že pri mnogih zgodilo.

Ljudje, varujte se! Kompanija ima agente, ki nabirajo zanjo ljudi; ti pa ne povedo, da je štrajk in taka svinjarija. Dne 22. maja je prišlo 28 ljudi vseh narodov, ko pa so videli, kako so zapeljani, so se jokali ter odšli, kamor je kdo mogel, samo da je šel iz te zatirane doline. Rojake širom Amerike opozarjam, da se varujejo teh ljudi, da ne bodo še koga v nesrečo spravili, kakor so jih že veliko. Stejem si v dolžnost, da preprečim ljudem nesrečo in nepotrebne stroške, če mi je le mogoče. Zatorej vas opozarjam še enkrat, da se varujete. Kadar bo končano to zatiranje, sporočim, če bom še v tej bližini.

Naročnik.

Gaston, Oregon.

S temi vrsticami želim odgovoriti vsem tistim, ki so me vprašali zaradi farm v Oregonu. Vse rojake prosim, naj mi oprostijo, ko nisem tako dolgo nobenemu odgovoril.

Kakor sem že rekel v dopisu, da so tukaj dobre farme, to tudi danes potrdim. Jaz sem 30 milj od Portlanda proti jugu. Večinoma je dobra zemlja in valovita, pa tudi ravnine je dosti po vsej okolici v Washington countyju. Vsa ta okolica je bila razdeljena v homesteade pred 70. leti. Homesteadi se ne dobijo več in tudi kompanijskega sveta ne. Dobi se pa zemlja od farmerjev. Lahko se kupijo farme izčiščene in obraščene; za čistiti je težko, kajti vzame dosti truda. Eni prostori so lahki, eni pa težki za čistiti. Na zemlji raste smreka, jelša, vrba, hrast, leska in še dosti drugega drevja. Zemlja je večinoma črna, tukaj ni peska, tudi kamna ne.

Tukaj pozimi večinoma dežuje. Snega pade od 6 do 12 palcev, po nižinah pa nič; tudi ne leži dolgo. Leta 1916. je bilo snega 4 čevlje; ležal je približno dva meseca. Letos ga je bilo 6 palcev in je ležal 20 dni. Zime so imeli 22 nad ničlo, pa to je bilo samo 2 dni; drugače stoji stoplomer od 30 do 50 nad ničlo. Poleti, kadar je najbolj vroče, pride toplomer do 96 v senci, pa tudi samo par dni v letu; drugače je hladneje podnebje, ki je jako zdravo. Imamo tudi dosti čiste in zdrave vode. Ako ni studenca pri rokah, se izkoplje vodnjak in se gotovo voda dobi na vsakem hribu. Včasih je treba kopati od 10 do 50 čevljev. Poleti je ponavadi tudi zadosti dežja. Kar sem jaz tukaj, ga je bilo še vsako leto; toče tukaj tudi ni in ne viharjev, grmenja in treska.

Tukaj je dosti mest in dosti žag, ki les žagajo. Slovenci smo samo trije, drugi so večinoma Amerikanci ter nekoliko Nemcev. Tudi je dosti šol za otroke. Tukaj mora vsak pošiljati otroke redno v šolo. So jako dobre šole in vsaka mora imeti osem mesecev pouka. Poslopje ne stane dosti, ker je dosti lesa in ni drag.

Eni ste mi pisali, da ste že imeli farme, pa ste jih morali pustiti. To se tudi tukaj lahko pripeti. Morebiti se farmer preveč zadolži in najde se tudi tak, ki si kupi farmo, potem mu ne gre tako, kakor bi sam hotel, pa izgubi veselje. Kdor si želi kupiti farmo, naj začne farmariti pri malem denarju, toda mora imeti železno voljo in vstrajnost. Ne bom rekel, da bo šlo vsakemu težko, kakor je šlo meni, zakaj imam družino: 5 sinov in 4 hčere v starosti 2 do 14 let. Verjemite mi, da se ne igram na farmi.

Mleko prodajamo po $2.25 sto funtov. Vse, kar se pridela se lahko proda. Druga leta smo mleko prodajali poleti po $1.30, pozimi pa po $1.75 sto funtov. Kokošjereja tudi dobro uspeva; kdor kokoši dobro krmi, tudi pozimi nesejo. Tudi purane redimo.

Vsak, ki si želi farmo tukaj kupiti, bi mu svetoval, da ima vsaj $2000, da dá na zemljo in nekoliko denarja za začetek. Vsak naj kupi ne manj kot 80 akrov, ali če prideta dva skupaj in farmo kupita, potem si pa razdelita zemljo. Kdor nima več kakor en tisoč, ne bo mogel kupiti, ker se težko kupi mala farma. Tukaj raste oves, pšenica, rž, ajda, proso, koruza (pa ne najboljše), repa, korenje, koleraba, zelje, pesa, kumare, paradižniki (tomatoes), ki pa ne dozore vsako leto; fižol obrodi srednje; jabolka, hruške, slive, črešnje in vinska trta.

Plačati se mora polovica takoj, včasih tudi dve tretjini na zemljo, na drugo se mora dati mortgage in se mora plačati obresti po 6 od sto.

Tukaj sem dal nekoliko informacij Slovencem, kateri se želijo naseliti na farme v Oregonu; želim tudi, da bi drugi farmerji vspodbujali na še rojake, da bi se naselili na farme, da ne bodo v večni sužnosti.

Pozdrav vsem rojakom.

Mike Jakše.

ZAHTEVAJTE
Gail Borden
EAGLE
BRAND
CONDENSED
MILK
THE ORIGINAL
Že 60 let uspešna hrana dojencev. Pišite po navodila kako se hrani dojence.
BORDEN'S CONDENSED MILK CO.
New York. G. N.

DELO ŽENSK.

ZAHTEVA DA SO CELI DAN NA NOGAH.

Življenje žensk se ne more zavidati. One stoje ves dan na nogah in upravljajo svoja domača dela, težko dobe zvečer malo počitka. One postanejo utrujene in noge ne morejo več izdržati. Kolikokrat se prigodi, radi prevelikega posla, da noge otečejo.

Zakaj jim ne odpomorete? Zakaj ne rabite PEDISIN? Nad miljon žensk ga rabi in ne tožijo o utrujenosti. PEDISIN krepi živce vaših nog, jih brani, da ne postanejo utrujene, da se ne pote, ne pečejo, ne dobe odrastkov, kurjih očes in mehurjev.

Rabite zjutraj PEDISIN pri svoji gospe, zvečer po trudapolnem delu bo ravnotako čvrsta, kakor ne bi prav nič delala.

Ne trpite če ni treba. Samo opazujte one, ki rabijo PEDISIN in naročite ga za sebe, da se preneha trpljenje.

Veliki zavitek PEDISINA za družino, zadostuje za več mesecev, $1.00. Pošljite svoje naročilo na ta le naslov:

CROWN PHARMACY
2812 E. 79th St.,
E. CLEVELAND, OHIO.

VABILO
na
VELIKO PLESNO
in
ZABAVNO VESELICO,
ki jo priredi
društvo Veselih Src št. 103 SSPZ
v Homer City, Pa.,
v soboto dne 2. junija t. l.
v prostorih sobr. Gr. Zormana
v Homer City.

Pričetek veselice ob 6. uri zvečer. Vstopnina za moške je $1.25, dame so vstopnine proste.

Tem potom vljudno vabimo vsa sosednja društva ter posamezne rojake in rojakinje, da se te naše veselice v obilnem številu vdeleže. Za sveže pivo, hladni prigrizek in vse drugo bo skrbel odbor.

Torej na svidenje 2. junija ob 6. zvečer!

Ako se koji član omenjenega društva ne vdeleži veselice, plača v društveno blagajno $1.25.

Frank Omejc, tajnik.
(31-5—1-6)

"Glas Naroda", največji in najstarejši slovenski dnevnik v Združenih državah. Naročajte se

POPOTNIKI.

Vsem onim, ki ste namenjeni potovati v Cleveland, posebno ako imate družino, bo potrebno nabaviti pohištvo in kuhinjske oprave ako se hočete nastaniti v naši naselbini. Zato ob tej priliki priporočam svoje velike prodajalne, kjer dobite vse kar le potrebujete. Pri meni imate vedno pohištvo in [illegible] blago.

Ako dospete v Cleveland na postajo in se ne veste kam obrniti, pokličite na telefon Princeton 1381 ali pa Rosedale 1381 in jaz bom poslal avtomobil po vas. Ako pa vzamete pocestno karo se peljite s St. Clair karo do 62. ceste in na vogalu St. Clair Ave. je naslov.)

A. GRDINA,
6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Pri meni se vedno dobi [illegible] koledar za [illegible] poštnih znamk.

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Ustanovljena leta 1898. Glavni sedež v ELY, MINNESOTA. Inkorporirana leta 1900.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.
JOHN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, Box 24, S. R., Delmont, Pa.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.
MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.
FRANK KOCHEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA",

Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici.

V blagajni ima nad $200,000.00 (dvesto tisoč dolarjev).

Bolniških podpor, poškodnin, odpravnin in smrtnin je že izplačala nad $1,220.000.00 (Miljon, dvesto dvajset tisoč dolarjev.

Jednota zavaruje za $250.00, $500.00, $1.000.00 in $1.500.00 smrtnine, ter po $1.00 in $2.00 dnevne bolniške podpore.

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svest, da dobi podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po več naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitev novih. Društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

—ooo—

Iz urada glavnega tajnika.

Medtem, ko vlada lepa sloga med glavnim uradom in krajevnimi društvi, imamo nekoliko prerekanja v Glasilu, kar je pa le bolj zasebnega pomena. Ponajveč se napadajo le gotove osebe in s tem se še ne more trditi, da je prepir v Jednoti.

Vse to se pa zna hitro razširiti v notranjost organizacije, ako bomo se nadalje pustili razburjati članstvo v Glasilu radi našega političnega ali verskega prepričanja. Take stvari ne spadajo v naš delokrog; čimprej jih opustimo, temboljše bo za nas.

Nekateri dopisniki si kar na svojo odgovornost dovolijo goniti članstvo proč od naše dične Jednote, to je proti pravilom naše Jednote. Bolje bi bilo, da bi vsak vabil svojega bližnjega pod okrilje naše Jednote, ne glede na njihovo versko ali politično prepričanje; isto naj vsak posmeznik rabi za sebe na zato določenih prostorih.

Kot člani in članice smo dolžni drug drugega spoštovati, ter imeti pred seboj le tiste predmete za katere plačujemo in po katerih se delijo naše dolžnosti in pravice.

Danes živimo v resnih časih, zatorej čimprej se opusti strankarstvo, temboljše bo za nas vse. Našo pozornost bo treba obrniti na druge bolj važne probleme, katere imamo pred očmi.

Pred vsem moramo skrbeti, da se agitacija za pridobivanje novih članov in članic vedno bolj razširja in oživlja.

Nekateri člani in članice so se resno poprijeli dela, storili so toliko v zadnjih štirih mesecih, da se je za vsak mesec pridobilo za eno lepo društvo novih članov in članic.

Vsa čast tem članom in članicam, ki dejansko dokazujejo, da jim je napredek naše dične Jednote pri srcu.

Pri tem se ne morem vzdržati, da ne bi osebno imenoval enega izmed agitatorjev, kateri je dokazal, da je agitacija tudi v sedanjih časih uspešna, ta naš brat je tajnik od društva štev. 16. v Johnstown, Pa., g. Gregor Hreščak. Omenjeni je pričel z agitacijo takoj po novem letu in je do konca aprila pridobil edeninštirideset članov in članic, poleg tega pa še večje število otrok. V nekem pismu me je zagotovil, da bode še nadaljeval z agitacijo, imel bi pa rad kaj več posnemalcev.

Zato apeliram na vas bratje in sestre, da vsi skušate pridobivati, kar največ mogoče novih moči v Jednoto. Vpoštevajte dejstvo, da kar je v korist Jednoti, je tudi v vašo lastno korist kot članom in članicam.

Eno izmed mnogih naših nalog, ki jih imamo pred seboj, je spraviti našo Jednoto na popolnost, to je da postane naša Jednota — solventna.

V predzadnjem Glasilu je bil priobčen strokovnjaški račun, po katerem je precenjena vrednost naše Jednote. Proračun je narejen na podlagi sedanje starosti članov in članic v primeri z certifikati, za katere je Jednota odgovorna in v primeri z sedanjim premoženjem Jednote in bodočimi prispevki. Rezultat tega računa je, da je Aktiva naše Jednote v primeri z obveznostjo vredna 88.39 odstotkov.

Da bo Jednot solventna se pa zahteva 100 odstotkov, torej nam manjka 11.61 odstotkov. Ker ni Jednota še popolna v tem oziru, še ni rečeno, da je Jednota na slabem stališču ali takorekoč na robu propada.

Aktuar, kateri je cenil premoženje naše Jednote, mi je odgovoril na vprašanje, katerega sem mu stavil, to je: Kako obstoji naša Jednota glede solventnosti sorazmerno z drugimi podpornimi organizacijami? V odgovoru je bilo med drugim tudi to-le:

— Vaša Jednota ima večjo procentujelno vrednost kakor večina podpornih organizacij; je sicer nekaj popolnejših, še več pa slabejših in vse tiste, ki niso ppolne, bodo primorane v doglednem času zavzeti potrebne korake da pridejo na popolno varno podlago, zavzeti jih bo morala tudi VAŠA JEDNOTA.

Pismo strokovnjaka nam pove, da smo precej trdni, pove pa tudi, da še nismo popolni za trajni obstoj in to zadnje je važno.

Ko se bo zaključilo fiskalno leto 1917., bode treba zopet preceniti vrednost naše Jednote; to se mora storiti vsako leto. Če dosežemo stopinjo 90 odstotkov že letos, to bode velike vrednosti za vse članstvo Jednote, to bo pomenilo toliko, da se nas ne bo nadlegovalo v onih državah, kjer imamo sedaj postavno pravico do poslovanja. V par državah pa ni mogoče dobiti licence, dokler ne dosežemo 100 odstotkov solventnosti.

Prošnje so bile že povsod predložene, vslišani pa nismo mogli biti povsod radi že omenjenih vzrokov. Naročilo se je pa Jednoti, da se mora spopolniti. Ako bo Jednota napredovala z novimi člani in članicami, bo izdatno pomagalo in mogoče ne bo treba delati kakih radikalnih preobratov.

Zato pa bratje in sestre na delo, agitirajmo vsi!

Drugo važno vprašanje, katero je že vsakemu znano, smo v vojni. Kongres je uvedel obvezno vojaško službo, brezdvomno bode stric Sam poklical pod orožje tudi nekaj članov naše Jednote. Mi nimamo v pravilih nobenih določb za ta izvanreden slučaj, razmere so se nepričakovano zasukale in zahtevalo se bo od bratskih organizacij, da pokažejo patriotizem svoji deželi. Po naših pravilih le tisti lahko ostane član Jednote, ki se je v mirnem času prostovoljno vpisal v vojaško službo Združenih držav.

Za situacijo, ki prevladuje sedaj, nimamo ničesar ukrenjenega. Kaj naj storimo?

To je vprašanje, katerega razmotrivajte cenjeni bratje in sestre! Sredi julija bo revizija in polletna seja gl. uradnikov in nadzornikov Jednote. Do tega časa lahko razmotrivate o tem vprašanju v Glasilu. Nekaj bom morali vkreniti, kajti nekatere države se že zanimajo za to vprašanje.

Tudi ameriške podporne organizacije se bavijo s tem vprašanjem: upam, da mi tudi ne bomo najzadnji. Zelo nepatriotične se bomo skazali napram svoji novi domovini, ako bomo kar enostavno črtali one iz naših imenikov, kateri bodo potom konskripcije poklicani služiti domovini.

Pričakujoč, da bode članstvo pričelo razmotrivati to vprašanje, vas bratsko pozdravljam,

Josip Pishler, gl. tajnik.

Naznanila.

Članicam društva Marije Čistega Spočetja št. 120 JSKJ v Ely, Minn., se naznanja, da se je sobrat Jos. J. Peshel vsled preobilega posla odpovedal tajništvu, kar je osebno naznanil pri redni seji dne 13. maja. Na njegov prostor je bila enoglasno izvoljena sestra Frančiška Skubic, katera prevzame urad tajništva z dne 1. junija.

Toraj, drage sosestre, želim vam največjega uspeha tudi nadalje. Ljubite se med seboj kot prave sestre katoliškega društva tudi zanaprej. Za nujno pomoč sem vam vedno na razpolago in bom tudi nadalje nabiral novih članic.

Z bratskim pozdravom
Jos. J. Peshel.

Iz urada društva sv. Andreja št. 84 JSKJ v Trinidadu, Colo., se naznanja vsem članom tega društva, da se bo vršila redna trimesečna seja v nedeljo dne 3. junija. Seja se prične ob 9. uri dop. na 322 West Main St., Trinidad. Vabijo se vsi člani, da se te seje v polnem številu vdeleže, ker se imamo posvetovati o dosti rečeh, kar je v korist društva in Jednote; primorani smo tudi izvoliti novega društvenega tajnika. Toraj naj se člani vdeleže kolikor mogoče v polnem številu.

S srčnim pozdravom ostajam vaš udani sobrat
Mat. Kalčič, tajnik.

Izjava.

Članstvo društva sv. Alojzija št. 19 JSKJ v South Lorainu, O., na seji z dne 20. junija t. l. odločno izjavlja, da dopis v listu "Ave Maria" št. 7 z dne 7. aprila, tičoč se predsednika društva, brata John Bučarja, katerega je baje pisal društveni član, je popolnoma neutemeljen. Kar je pisano v omenjenem dopisu, je popolnoma izmišljeno iz osebnega sovraštva, ali pa zgolj iz hudobije. Dopisnik omenja tudi govor brata A. Viranta; da je popolnoma izmišljen dopis, naj znači to, da je brat Virant na zgoraj omenjeni seji sam izjavil, da tega, kar je dopisnik pisal, sploh on (Virant) govoril ni.

Zategadelj je društvo sklenilo, da zahteva, da pisec omenjenega dopisa (ako je sploh kdo pisal kot dopis) prekliče vse od prve do zadnje črke ter se podpiše pod preklic s pravim imenom ter s tem da zadoščenje bratu predsedniku, kojega je v omenjenem dopisu javno napadal. (Preklicati mora v Jednotinem glasilu in v "Ave Mariji" tekom 20 dni.)

Poleg tega društvo zahteva od g. urednika "Ave Marije", da naznani ime omenjenega dopisnika društvu; ker, ako g. urednik ljubi resnico, bo gotovo mnenja, da se hudobija mora kaznovati pred ljudmi in pred Bogom.

Ako pa g. urednik "Ave Marije" ne naznani imena dopisnika, se ga lahko smatra, da je sam v zvezi z dopisom, ali pa da je največji zaščitnik neresnice ter neutemeljenih osebnih napadov.

Lorain, O., 20. maja 1917.
Frank Ule, podpredsednik.
John Kumse, tajnik.
John Jortz, blagajnik.
(Pečat društva.)

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tem potom naznanjamo prijateljem in znancem, da je dne 15. maja umrl nepozabljeni mož oz. oče

JOSEPH ANSICK

v starosti 42 let. Bolehal je poldrugo leto na jetiki.

Rojen je bil v Školjici na Dolenjskem ter bival v Ameriki celih 20 let, kjer je imel svojo trgovino skozi celih 15 let. Pokojni je bil član štirih podpornih društev, in sicer: sv. Florijana št. 44 KSKJ, sv. Petra in Pavla št. 101 NHZ, sv. Jurija št. 22 JSKJ ter društva Eagle.

Vsem cenjenim društvo in prijateljem najsrčnejša hvala za pomoč za časa žalosti in ki so ga spremili k večnemu počitku. Mnogobrojna vdeležba svedoči, da je bil ranjki priljubljen med rojaki v naši naselbini. Še enkrat lepa hvala vsem.

Tebi, nepozabljeni mož in oče, pa kličemo: Spavaj sladko in lahka naj ti bode črna zemlja.

Žalujoči ostali:
Mary Ansick, soproga.
John, John in Emil, sinovi.
South Chicago, Ill.
(31-5—4-6)

Kuhinja v balkanski armadi

Na francoskem bojišču je pri armadah vse tako urejeno kot v kaki trgovini. Hrana, municija, pisma in paketna pošta, vse pride tako sistematično kot v kakem mestu. Nekaj milj za fronto so mesta, kjer je življenje skoraj normalno kot v mirnem času.

Vse drugačne razmere pa so v Srbiji in Macedoniji. Železnice so povečini enotirne in še te redke. Ceste so zanemarjene in klanci so veliki; avtomobili, koder sploh morejo voziti, se pomikajo le po časi dalje.

Mnogo postojank na gorah je mogoče doseči le s tovorno živino.

Francozi in Angleži so imeli v prvi vrsti nalogo zalagati srbsko armado z municijo, potem šele s hrano. Značilno je, kar je rekel nek srbski častnik:

— Lahko držimo naše postojanke brez hrane, toda ne brez — smodnika.

Celo štabnim častnikom je bila pogosto hrana zelo omejena. Mnogokrat niso imeli niti konserv, niti cvibaka.

V Macedoniji ni mesta, kjer bi bila kaka restavracija, kjer bi se moglo vsaj tako jesti kot v kaki najzadnji vasi na Francoskem. — Gostilne so nesnažne; tudi Solun ne dela izjeme.

Te razmere popisuje nek častnikarski pročevalec in pravi dalje:

— Najboljšo hrano sem okusil v častniški kuhinji druge srbske armade v Dragomancih. To je bilo en mesec predno so Nemci pričeli svojo ofenzivo proti Srbiji. Tedaj se je mogla dobiti hrana po vseh vaseh od kmetov.

Najboljši kruh v Macedoniji je bil francoski kruh, katerega so pekli blizu Soluna in je bil star že tri tedne. Prevažali so ga na fronto v vrečah, pogosto pa tudi kakor pri nas — premog. Kruh je pečen v hlebcih, ki so visoki po štiri palce, skorja je zelo trda in jo more človek jesti le tedaj ako je zelo lačen. Skorja ima v prvi vrsti namen obvarovati sredico, da se ne pokvari. Pogostokrat sem jedel tak kruh, da je bil star po dva do tri tedne.

Hrana pri častniški mizi je bila izvanredno dobra. Morebiti je bilo malo preveč zelenjave in rdeče paprike. Reči se pa mora, da srbski kuharji nadkriljujejo francoske. Čudil sem se raznovrstnosti jedil; toda pozneje se mi je povedalo, da je to pripisovati izurjenosti srbskih kuharjev, ki znajo napraviti iz malega veliko in več stvari iz ene tvarine.

Ko sem bil z nekim angleškim transportnim oddelkom, ki je bil prideljen srbski armadi, so imeli nekega srbskega kuharja, da je angleški kuhar mogel voziti avtomobil. Dan potem, ko je prišel srbski kuhar, je bil za kosilo odločen kos mesa, ki je bil pripravljen za steak. Ko je poveljujoči častnik pri obedu pogledal na meso, je vprašal kuharja:

— Kaj ste naredili z mesom?

— Danes je srbsko kosilo, — je rekel kuhar, — prišlo pa bo še več.

Meso je pa bilo okusno. Nato so postavili na mizo zopet meso, pa imelo je popolnoma drugačen okus in bilo je boljše. Še le potem je bil serviran steak.

Angleži so se čudili, kako je mogel srbski kuhar iz enega kosa mesa napraviti tri različne jedi. Še bolj pa so se čudili naslednji dan, ko je iz ene vrste mesa napravil celo štiri jedi.

Pojasnilo rojakom.

Nahajamo se v novem in težavnem položaju ter marsikdo potrebuje informacije in pojasnila. Mnogo jih je, ki radovoljno izpolnjujejo postave in želijo kaj storiti za Ameriko, toda ne vedo, kaj se od njih zahteva. Rojaki potrebujejo protekcije, pomoči, pojasnil in informacij.

Ako kdo ni na jasnem zaradi državljanstva, registracije itd., naj nam piše in mu bomo odgovorili. Odgovarjali ne bomo v pismih, temveč v listu pod naslovom "Listnica uredništva".

Uredništvo.

Skvarjenje živil vsled nevihte.

Že dolgo je znano, da se gotova živila kot mleko, meso, divjačina in juha neposredno po nevihti sorazmern hitrejše razkrajajo kot pri normalni temperaturi in celo vspričo sorazmerno hude vročine. Neposredno po nevihti pomožženo mleko ali mleko, ki je bil prenesečeno na transportu od nevihte, pride na določeno mesto vedno nekoliko skvarjeno, je kislo ali tako kiselkasto, da je razkrojitev le še vprašanje najkrajšega časa.

Dosedaj se je hotelo najti vzrok tej prikazni v uplivu elektricitete, predvsem pa v uplivu ozona, to je neke sestavine kisika. Sedaj pa je vprizoril francoski učenjak Trillat s Pasteur-jevega zavoda v Parizu obširna raziskavanja na tem polji in potom teh se je razdejalo vse stare domneve ter prišlo na sled zanimivi novi pojasnitvi. — Že v enem svojih prejšnjih del je bil učenjak v stanu dokazati, da zadostuje že malenkostna množina gnilobnih plinov, da se sorazmerno močno pospeši razkrojilni proces mleka. Znano je, da pospešujejo elektrčni udarci neviht razvoj plinov, nahajajočih se v zemlji in predmetih. To pojasnjuje tudi, da je neposredno po nevihti močneje občutiti vse duhove kot pa preje. Vsled tega se je lahko domnevalo, da sto ji tako pospešeno uhajanje plinov v ozki zvezi s pospešenim razkrojevalnim procesom mleka in drugih živil. Da prouči vrednost te hipoteze, je vprizoril profesor praktične tozadevne poskuse. Primerjal je vspričo različnih okoliščin razkrojevalni proces mleka s tem, da je na istem mestu in pod enakimi razmerami izpostavijal enako staro mleko uplivom gnilobnih plinov ob mirnem vremenu in neposredno po nevihti S tem se je moglo dokazati stik med hitrostjo razkrojevalnega procesa in atmosferično depresijo. — Izpremembe, katere je opaziti takoj po nevihtah pri drugih organskih snoveh kot mesu in gotovih tekočinah, je lahko brez težave pojasniti na isti način.

Umetniški narod na Borneo.

Norveški raziskovalec Karol Lumholtz, ki deluje sedaj na otoku Borneo, je poslal pred nekaj časa nova poročila. Vprizoril je važno in uspešno vožnjo po reki Kantingan navzgor. Ta reka se izliva zapadno od Bandjermansin v morje. Raziskovalcu je dala vlada na razpolago majhen parnik, ki je izvrstno služil namenu. Raziskovalec sicer ni mogel raziskati vrhnjega teka reke, a je prišel precej visoko navzgor.

Pri tem se je izkazalo, da tvori cela okolica Kantingan reke bogato polje v narodopisnem oziru. — Prebivalstvo obstaja povečini iz Dajakov, ki sicer ne govore malajski, a se nahajajo že tako dolgo pod malajskim uplivom, da so navidez izgubili vse svoje prvotne običaje in navade. Kantingan Dajaki so zanimiv narod posebno raditega, ker so najbolj umetniško nadarjeno pleme med vsemi prvotnimi prebivalci otoka Borneo. Tetoviranja, s katerimi si pokrivajo prsa in roke, kažejo lep okus. — Raziskovalec je bil priča pogrebne slovesnosti, pri kateri ga je prav posebno presenetila lepota krste glede oblike, tvarine in okrašenja. Materijal je bil krasen kot kreda bel les in na tem lesu so bile naslikane velike in lepe pragozdne cvetlice. Umetniška dovršenost je bila pri tem tako velika, da je človek komaj vrjel svojim očem in celotni utis je spominjal na francoske gobeline. Lumholtzu se je posrečilo iztakniti utvaritelja tega umotvora. Bili so štirje mladi možje, ki so izgotovili krsto v ne več kot dveh dnevih in končno so se dali pregovoriti, da napravijo drugo slično za Lumholtza. Tri tedne pozneje je vzel naročeno krsto s seboj na potovanje po reki navzdol in upa, da jo pripelje srečno z drugimi narodopisnimi zbirkami vred v Kristijanijo.

Napredovanje brezžičnega telefona.

Brezžični telefon, katerega so dolgo časa smatrali le kot zanimiv eksperiment, stopa, kot vse kaže, iz tega štadija v štadij praktične uporabe. V Ameriki se je od nekdaj posvečalo posebno pozornost tej panogi prenašanja glasov po zraku in v zadnjem času so se uspehi na tem polju tako pomnožili, da jim je pripisovati resen pomen. Posebno se skuša posvečati dalekosežnost in sigurnost obrata brezžičnega telefona. Med New Yorkom in Philadelphijo se baje že namerava otvoriti redno brezžično telefonsko službo, pri čemur se bo uporabilo neko iznajdbo Marconijeve družbe. Neki drugi ameriški iznajditelj je izumil naprave na ladjah, ki omogočujejo brezžično telefonsko zvezo z drugimi ladjami na razdajo 210 kilometrov. Na morju je to seveda le majhna razdalja, a če se ima enkrat uspešne in zanesljive naprave, je kaj lahko zvišati delokrog s popravo in izboljšanjem strojev.

"National Signaling Co." v Brooklynu, ki zasleduje isti cilj, izrablja v ta namen izume iznajditelja Fessendes, znanega strokovnjaka na polju brezžične telegrafije. Tej družbi se je prav posebno posrečilo ustanoviti zveze med odpošiljalno postajo in posredovalnim uradom, tako da je mogoče izvesti pogovor z vsakega poljubnega mesta. Za uvedbo javne brezžične telefonske službe je to pogoj, katerega je treba na vsak način izpolniti. Vsled tega zaslužijo ti poskusi posebno pozornost. Na razdaljo 160 kilometrov Brooklyn-New London se je doseglo že precej zadovoljive uspehe. Konečno je stopila na plan tudi staroznana "Western Electric Co." in sicer z novimi aparati.

Od sedanjih poskusov pa do ustanovljenega, rednega prometa je seveda še velik korak, vendar pa je pričakovati, da ne leži uresničenje tega v tako daljni bodočnosti in to radi številnih, mnogoobetajočih iznajdb nanjnovejšega časa. —

VABILO

na izlet, katerega priredi društvo sv. Cirila in Metoda, št. 16 J. S. K. J., Johnstown, Pa., v Morelville na Slovenski zemlji v nedeljo 3. junija.

Vljudno vabimo vsa bratska društva kakor tudi posamezne rojake in rojakinje, da nas posetijo na goriomenjeni dan. Za dobro postrežbo bode preskrbljeno.

Opomba. — Na redno seji dne 20. maja je društvo sklenilo, da prispevajo člani, ki se ne udeležijo izleta v društveno blagajno $1.25. Toraj, vsi na plan!

Pozdrav vsem članom in članicam.

Gregor Hreščak, tajnik.

Tvoj pogled.

Snoči je pravil oblaček,
ki mimo tebe je šel,
da si se na nagelj ozrla,
ki v oknu je tvojem zvenel.

In nagelj je vzcvetel nanovo
in rastel veselo bo spet,
veselo bo kelih odpiral —
od tvojih pogledov vnet.

Kje je raziskovalec?

Imenik uradnikov

krajevnih društev Jugoslovanske Katoliške Jednote v Zed. državah ameriških.

Društvo sv. Cirila in Metoda štev. 1, v Ely, Minn.

Predsednik: Jos. J. Pešelj; tajnik: Jos. A. Mertel, Box 278; blagajnik: Matevž Zgonc. Vsi v Ely, Minn.

Društvo zboruje vsako četrto nedeljo v mesecu v Jos. Skala dvorani točno ob dveh popoldan.

Društvo Sv. Srca Jezusa štev. 2, v Ely, Minn.

Predsednik: John Hutar, Box 960; tajnik: Anton Poljanc, Box A. E.; blagojnik: Anton Golobič. Vsi v Ely, Minn.

Društvo zboruje vsako 4. nedeljo v mesecu v Jos. Skalovi dvorani.

Društvo Sv. Barbare štev. 3, v La Salle, Ill.

Predsednik: Jos. Brgač, 437 Crosee St.; tajnik: Joseph Špelič, 22 St. Vincent Ave.; blagajnik: Math. Komp, 1026 First St.. Vsi v La Salle, Ill.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani gospoda Math Kompa, 1026 First St.

Društvo Sv. Barbare štev. 4, v Federal, Penna.

Predsednik: Frank Starman, Burdine, Pa.; tajnik: John Demshar, box 237, Burdine, Pa.; blagajnik Luka Dernovšek, Morgan, Pa.

Društvo Sv. Barbare štev. 5, v Soudan, Minn.

Predsednik: Jos. Oblak, Box 1162 Soudan, Minn.; tajnik: John Dragovan, Box 663, Soudan, Minn.; blagajnik: Anton Gornik, Box 1565 Tower, Minn.

Društvo zboruje vsako četrto ned ljo v mesecu v cerkveni kapeli v Tower, Minn.

Društvo Marije Pomagaj štev. 6, v Lorain, O.

Predsednik: Ludovik Petkovšek, 1651 E. 31st St.; tajnik: George Petkovšek, 1605 E. 29th St.; blagajnik: John Dougan, 1674 E. 31st St. Vsi v Lorain, Ohio.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v g. A. Virantovi dvorani.

Društvo Sv. Cirila in Metoda štev. 9, v Calumet. Mich.

Predsednik: Frank Sedlar, 330 Osceola St., St. Laurium, Mich.; tajnik: John D. Zunich, 4098 E. Cone St., Calumet, Mich.; blagajnik: Joseph S. Stukel, 208 — 8th St., Calumet, Mich.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani sv. Jožefa, Calumet, Mich.

Društvo Sv. Štefana štev. 11, v Omaha, Nebr.

Predsednik: John Urich, 1450 So. 18 St.; tajnik in zastopnik: Mihael Mravenec, 1454 So. 17. St.; blagajnik: Joseph Cepuran 1423 So. 12 St.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v šoli 14 Pine St.

Društvo Sv. Jožefa štev. 12, v Pittsburghu, Pa.

Predsednik: Frank Alič, 4903 Kincaid St., E. E. Pittsburgh, Pa.; tajnik: John Simončič, 1132 Fabyan St., N. S. Pittsburgh, Pa. blagajnik: Nik. Povše, Graib St. 1 Numrey Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v rostorih K. S. doma štev. 57 Buttler St., Pittsburgh, Pa.

Društvo Sv. Alojzija štev. 13, v Baggaley, Pa.

Predsednik: Franc Kolenc, box 42, Whitney, Pa.; tajnik: Frank Jordan, box 156, Holstetter, Pa.; blagajnik: Anton Rak, box 53, Holstetter, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v dvorani Anton Mauser na Holstetter, Pena.

Društvo Sv. Jožefa štev. 14, Crockett, Cal.

Predsednik: Jožef Clemens, P. O. Box 822; tajnik: Mihael Nemanich, P. O. Box 157; blagajnik: Anton Bernabich. Vsi v Crocket, Cal.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo popoldne v Mihael Nemanich stanovanju.

Društvo Sv. Petra in Pavla štev. 15, v Pueblo, Colo.

Predsednk: Frank Brajda, 703 Mufat; tajnik: Frank Janesh, 1212 Bohmen; blagajnik: John Zupancich, 2710 E. Evans Ave. Vsi v Pueblo, Colo.

Društvo zboruje v Rotžovi dvorani 223 E. Norther zjutraj ob 8. uri, zvečer ob 7.30.

Društvo Sv. Cirila in Metoda štev. 16, v Johnstown, Pa.

Predsednik: Ivan Tegelj, 1115 Virgina Ave.; tajnik: Gregor Hreščak, 407 — 8th Avenue; blagajnik: Frank Slabe, 287 Copper Ave. Vsi v Johnstown, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v svoji lastni dvorani 725 Braddley Alley, Johnstown, Pa.

Društvo Sv. Jožefa štev. 17 v Aldridge, Mont.

Predsednik: Jakob Blatnik, Corvin Springs, Mont.; tajnik: John Mikolich, Corvin Springs, Mont.; blagajnik: John Mikolich, Corvin Springs, Mont.

Društvo zboruje [illegible] ljo v mesecu pri [illegible] lich, ob 9. uri zjutraj [illegible] Aldridge, Mont.

Društvo Sv. Alojzija štev. 18 v Rock Springs, Wyo.

Predsednik: Max Keržišnik, 627 N. Front St.; tajnik: Frank Fortuna, 315 6h St.; blagajnik: Louis Taucher, 290 H St. Vsi v Rock Springs, Wyo.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-

ljo v mesecu v Slovenskem Domu ob 10. uri dopoldne.

Društvo Sv. Alojzija štev. 19 v Lorain,

Predsednik: John Bučar, 1658 E. 33rd St.; tajnik: John Kumše, 1735 E. 33rd St.; blagajnik John Zorc, 1655 E. 31st St. Vsi v Lorain, Ohio.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldan v G. A. Virantovih prostorih, 1700 E. 28th St., cor. Globe.

Društvo Sv. Jožefa štev. 20, v Gilbert, Minn.

Predsednik: Frank Zvonc, box 537; tajnk: Joe Novak, bor 611; blagajnik: Anton Ipavec, box 721. Vsi v Gilbert, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Anton Idiharjevi dvorani.

Društvo Sv. Jožefa štev. 21, v Denver, Colo.

Predsednik: Anton Marinšek, 4822 Washington St.; tajnik: Louis Andolšek, 5173 Clarkson St.; blagajnik: John Cesar, 5115 Emerson St.; zastopnik: Frank Smole, 4683 Franklin St. Vsi v Denver, Colo.

Društvo zboruje vsacega 16. v Matt Sudarjevi dvorani na 4600 Humboldt St., Denver, Colo.

Društvo Sv. Jurija štev. 22 v South Chicago, Ill.

Predsednik: Marko Hrvat, 9033 Greenbay Ave.; tajnik: Anthony Motz, 9641 Ave. M; blagajnik: Nikola Jakovčič, 9621 Ave. M. Vsi v So. Chicago, Ill.

Društvo zboruje vsako tretjo soboto v Medosh Hall, 9485 Ewing Ave. ob 8. uri zvečer.

Društvo Sv. Ime Jezus štev. 25, Eveleth, Minn.

Predsednik: John Nemgar, 120 Jones St.; tajnik: Louis Govže, 613 Adams Ave.; blagajnik: Louis Kotnik, 201 B Ave. Vsi v Eveleth, Minn.

Društvo zboruje vsako četrto nedeljo v basementu cerkve Sv. Družine.

Društvo Sv. Štefana štev. 26, v Pittsburghu, Pa.

Predsednik: Martin Antloga, 249 — 57 Buttler St.; tajnik Josef Pogačnik, 5307 Buttler St.; blagajnik: Ivan Varoga, 5126 Natrona Alley. Vsi v Pittsburgh, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldan v Kranjsko-Slovenskem Domu, 57 Buttler St.

Društvo Sv. Mihaela Arhangelja štev. 27, Diamondville, Wyo.

Predsednik: John Štremfelj, Diamondville, Wyo.; tajnik: Anton Koren, box 94 Frontier, Wyo.; blagajnik: Anton Tratnik, box 36 Frontier, Wyo

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 3. uri popoldan v društveni dvorani v Diamondville, Wyo.

Društvo Marija Danica štev. 28, Sublet, Wyo.

Predsednik: Frank Žunter, box 93; tajnik: John Tostoveršnik, box 111; blagajnik: May Robnik, box 93. Vsi v Sublet, Wyo.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Frank Cirej dvorani.

Društvo Sv. Jožefa štev. 29, Imperial, Pa.

Predsednik: Joseph Sostaršič, box 94; tajnik: Alois Tolar, box 242; blagajnik: John Virant, box 312. Vsi v Imperial, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v svoji dvorani v Imperial, Pa.

Društvo Sv. Jožefa štev. 30, Chisholm Minn.

Predsednik: Lamuth John; tajnik: Jacob Petrich; blagajnik: Karol Zgonc Vsi v Chisholm, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu popoldan v Lovrenc Kovach dvorani.

Društvo Sv. Alojzija štev. 31, Braddock, Pa.

Predsednik: Jernej Suša, 1400 East Wolf Ave., Braddock, Pa.; tajnik Martin Hudale, 1615 Ridge Ave., N. Braddock, Pa.; blagajnik: Anton Nemanich, 1556 Oak Ave., Braddock, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Rubenstajnovi dvorani na 11 cesti vogal Washington Ave.

Društvo Marija Zvezda štev. 32, Black Diamond, Wash.

Predsednik: Alois Krnc, P. O. box 152; tajnik: G. J. Porenta, P. O. box 176; blagajnik: John Juvan, P. O. box 153. Vsi v Black Diamond, Wash.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu predpoldan ob deveti uri v Gregor J. Porentovih prostorih.

Društvo Sv. Barbare štev. 33, Trestle, Pa.

Predsednik: Anton Eržen, RD 1, box 109 b; Turtle Creek, Pa.; tajnik: Fr. Schifrar, RD. 1, box 76a, Turtle Creek, Pa.; blagajnik: John Šifrar, RD. 1, box 107, Turtle Creek, Pa.; zastopnik: box 107, Turtle Creek, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Slovenski dvorani v Turtle, Pa.

Društvo Sv. Petra in Pavla [illegible]

[illegible] tajnik [illegible] tajnik: John Iturčič, box [illegible]

Društvo zboruje [illegible] nedeljo v mesecu v lastni dvorani v Lloydell, Pa.

Društvo Sv. Alojzija štev. 36, v Conemaugh, Pa.

Predsednik: John Kukovica, 449 — 1st. St.; tajnik: John Brezovac, Box 126; blagajnik: Jos. Dremelj, Box 275. Vsi v Conemaugh, Pa.

Društvo Sv. Ivana Krstnika štev. 37 v Clevelandu, O.

Predsednik: Anton Braniselj, 1045 E. 61st St.; tajnik: Debevc Jakob, 1023 E. 61st St.; blagajnik: Pekolj John, 6011 Bonna Ave., N. E. Vsi v Cleveland, O.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldan v Ivan Grdina dvorani, 6021 St. Clair Ave., NE.

Društvo Sokol štev. 38, v Pueblo, Colo.

Predsednik: Anton Težak, 1632 Arman Ave.; tajnik: Anton Kochevar, 1206 Berwind Ave.; blaganik: Joe Culig, 1219 So. Santa Fe Ave. Vsi v Pueblo, Colo.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo vsakega meseca v dvorani društva sv. Jožefa.

Društvo Sv. Barbare štev. 39, v Roslyn, Wash.

Predsednik: Valentin Bruketa, P. O.; tajnik: Anton Čop, Box 440; blagajnik: Mile Baričevič, P. O. Vsi v Roslyn, Wash.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani Drug Store v Roslyn, Wash.

Društvo Sv. Mihaela štev. 40, v Claridge, Pa.

Predsednik: Anton Jerina, box 204; tajnik: Anton Kosoglav, box 144; blagajnik: Anton Semrov, box 284. Vsi v Claridge, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldan v Slovenskem Narodnem Domu.

Društvo Sv. Jožefa štev. 41, v East Palestine, O.

Predsednik: Anton Jurjavčič, box 351; tajnik: Valentin Dagarin, 674 E. Main St.; blagajnik: John Bradeško, 674 E. Main S. Vsi v East Palestine, O.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldan pri sobratu Frank Jurjavčiču.

Društvo Marija Pomagaj štev. 42, v Pueblo, Colo.

Predsednik: Anton Kralič, 402 E. Mesa Ave.; tajnik: Primož Knafelc, 1102 Bohimen Ave.; blagajnik: John Erjavec, 1102 Bohimen Ave. Vsi v Pueblo, Colo.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob ½ deveti uri zvečer.

Društvo Sv. Alojzija štev. 43, v East Helena, Mont.

Predsednik: Frank Rus, box 27; tajnik: Frank Perčich, box 143; blagajnik: Anton Smole. Vsi v East Helena, Mont.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Fraternal Hall, ob 7. uri zvečer.

Društvo Sv. Martina štev. 44, v Barberton, O.

Predsednik: John Cimperman, P. O. box 431; tajnik: Math. Kramar, box 223; blagajnik: Frank Bartoncel, 147 Center St. Vsi v Barberton, Ohio.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v dvorani U. Dormiš, 236 Balivar Road.

Društvo Sv. Jožefa štev. 45, v Indianapolis, Ind.

Predsednik: Anton Gerbais, 905 Ketchem St.; tajnik: Louis Rudman, Holmes Ave.; blagajnik: Josef Gačnik, 701 Holmes Ave. Vsi v Indianapolis, Ind.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v dvorani sobrata Jozef Gačnik, 903 Ketchem St. ob 1. uri popoldan.

Društvo Sv. Barbare štev. 47, v Aspen, Colo.

Predsednik: Josip Škufca, box 211; tajnik: Louis Zelnik, box 249; blagajnik: John Loušin, box 252. Vsi v Aspen, Colo.

Društvo zboruje vsak tretji ponedeljek v mesecu na 820 East Coper Street.

Društvo Vitezi sv. Jurija štev. 49, Kansas City, Kans.

Predsednik: John Hutujec, 519 Barnett Ave.; tajnik: George Bajuk, 527 Sandusky Ave.; blagajnik: Peter Špehar, 422 N. 4th St. Vsi v Kansas City, Kansas.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob tretji uri popoldne v cerkveni dvorani na 515 Ohio Ave.

Društvo Sv. Petra štev. 50, v Brooklynu, New York.

Predsednik: Gabriel Tassotti, 423 Throop Ave.; tajnik: F. J. Tassotti, 130 Scholes St.; blagajnik: F. J. Tassotti, 130 Scholes St. Vsi v Brooklyn, N. Y.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v John Klueg's Hubertus Jaeger Hall, 211 Montrose Ave., Brooklyn, N. Y.

Društvo Sv. Petra in Pavla štev. 51, v Murray, Utah.

Predsednik: Louis Založnik, box 33; tajnik: Josip Kastelic, R. F. D. No. 7, Box 2 G; blagajnik: Math. Shober, 118 So. State St. Vsi v Murray, Utah.

Društvo zboruje vsaki drugi torek v mesecu v Foresters Hall.

Društvo Sv. Jožefa štev. 52, Mineral, Kans.

Predsednik: John Kastelic, box 56, Mineral, Kans.; tajnik: Frank Augustin, box 360, W. Mineral, Kans.; blagajnik: Peter Benda, box 328, W. [illegible]

[illegible] v Mineral, Kans. ob 2. uri popol-[illegible]

Društvo Sv. [illegible] štev. 53, v Little Falls, N. Y.

Predsednik: Josip Komovec, 2. E. Casler St.; tajnik: Jernej Per, 36 Danube St.; blagajnik: Alois Maroček, 23 Sherman St. Vsi v Little Falls, N. Y.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v [illegible]

Društvo Sv. Frančiška štev. 54, v Hibbing, Minn.

Predsednik: Anton Kromar, 302 — 3rd Ave.; tajnik: Joseph Smolz, box 374; blagajnik: John Povsche, box 437. Vsi v Hibbing, Minn.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2 popoldan v Max Rogalakesi dvorani.

Društvo Sv. Roka štev. 55, v Uniontown, Pa.

Predsednik: Martin Prah, box 87; tajnik: Joseph Krumar, box 43; blagajnik: Urban Rupar, box 128. Vsi v Lemont Furnace, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v slovenski cerkvi St. Mary's R. C. v Uniontown, Pa.

Društvo Sv. Alojzija štev. 57, v Export, Pa.

Predsednik: Josip Pavletič, Box 164; tajnik: Louis Supancich, Box 136; blagajnik: Frank Nagoda, Box 192. Vsi v Export, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu točno ob 2. uri popoldne v Red Eagles dvorani.

Društvo Sv. Štefana štev. 58, Bear Creek, Mont.

Predsednik: Frank Henikman, box 207; tajnik: Peter Kuchar, box 209; blagajnik: Louis Ambrozich. Vsi v Bear Creek, Mont.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v John Chesarek dvorani ob 2. uri popoldne.

Društvo Sv. Barbare štev. 60, v Chisholm, Minn.

Predsednik: Anton Panjan, 98 Longyear Lake R'd.; tajnik: Martin Govednik, P. O. Box 367; blagajnik: Ant. Poderzaj, Box 372. Vsi v Chisholm, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 10. uri dopoldne v Steve Praprotnik dvorani v Chisholm, Minn.

Društvo Sv. Jurija štev. 61 v Reading, Pa.

Predsednik: John Simec, 131 Little Garden Alley; tajnik: Fr. Špehar, 381 N. River St.; blagajnik: Anton Križe, 327 Harold St.

Društvo zboruje vsako drugo sredo v mesecu v Clinton Hall, cor. Front & Washington Sts.

Društvo Sv. Florijana štev. 64, v So. Range, Mich.

Predsednik: Paul Lukanich, South Range, Mich.; tajnik Peter Klobučar, box 32, Baltic, Mich.; blagajnik: Nick Kroll, Baltic, Mich.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v cerkveni dvorani.

Društvo Sv. Petra in Pavla štev. 66, v Joliet, Ill.

Predsednik: Anton Kosiček, 1124 Oakland Ave.; tajnik: Anton Barbich, 1609 N. Broadway; blagajnik Mihael 1609 N. Broadway; blagajnik: John Papich, 1607 Broadway. Vsi v Joliet, Ill.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob eni uri popoldan v stari šoli sv. Jožefa.

Društvo Isus Prijatelj Malenih štev. 68 v Monessen, Pa.

Predsednik: Nikola Vincetich, 1236 Morgan Ave.; tajnik: Michael Mahovlich, box 178; blagajnik: Ladislav Vrbanič, box 23 People National Bank. Vsi v Monessen, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu točno ob 2. uri popoldan v dvorani Mije Gašpiča v Wiretonu, (in Monessenu), Pa.

Društvo Sv. Petra štev. 69 v Thomas, W. Va.

Predsednik: John Zadnik, box 422; tajnik: John Lochiner, box 215; blagajnik: John Urbas, box 292. Vsi v Thomas, W. Va.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v Mike Buličevi dvorani v Thomas, W. Va.

Društvo Zvon štev. 70, v Chicagu, Ill.

Predsednik: Frank Retel, 1827 W. 22nd St.; tajnik: Joseph Bevčič, 2270 Blue Island Ave.; blagajnik: John Zvezich, 2226 Blue Island Ave. Vsi v Chicago, Ill.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu na Lincoln in 22nd Place.

Društvo Sv. Janeza Krstnika štev. 71, v Collinwood, O.

Predsednik: Luka Trček, 15621 Holmes Ave.; tajnik: John Malovrh, 16215 Hartmar Ave.; blagajnik: Karol Kral, 705 E. 156th St. Vsi v Collinwood, O.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne.

Društvo Sv. Barbare štev. 72, Taylor, Wash.

Predsednik: Ciril Ermenc; tajnik: Joseph Penoza, box 121; blagajnik: Joseph Penoza. Vsi v Taylor, Wash.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu točno ob drugi uri popoldne v Union dvorani v Taylor, Wash.

Društvo Sv. Janeza Krstnika štev. 75, v Cannonsburg, Pa.

Prdsednik: Joseph Mravinc, R. D. 1, Box 27; Washington, Pa.; tajnik: John Koprivšek, Box 214, Meadow Lands, Pa.; blagajnik: Andrew Milavec, Box 31, Meadow Lands, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo [illegible] Hall, Meadow [illegible], Pa. ob 9. uri predpoldne.

Društvo Sv. Jožefa štev. [illegible] City, Ore.

Predsednik: Joseph Vidic, P. O. box 183; tajnik: Joseph Mislej, 1404 Jackson St.; blagajnik: Matija Justin, 11 & Center Sts. Vsi v Oregon City, Oregon.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v McLoughlin dvorani.

Društvo Sv. Rešnje Telo štev. 77, v [illegible], Pa.

Predsednik: Alois Fink, R. F. D. 1, [illegible]

Box 125; tajnik: Anton Kos, R. F. D. 1, Box 125; blagajnik: Florjan Ausec, R. F. D. 1, Box 87. Vsi v Greensburg, Penna.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu pri sobratu Anton Koss, 3 Keystone Ave., Greensburg, Pa.

Društvo Sv. Alojzija štev 78, v Salida, Colo.

Predsednik: Frank Usnik, R. F. D. No. 1,; tajnik: John F. Mautz, 229 W. 11th St.; blagajnik: Louis Costello, Vsi v Salida, Colo.

Društvo zboruje prvo nedeljo po 10. vsakega meseca v društveni dvorani Sv. Alojzija štev. 78.

Društvo Sv. Barbara štev. 79, v Heilwood, Pa.

Predsednik: Matija Rus, box 85; tajnik: Louis Kitt, box 85; blagajnik: Frank Ložar, box 68. Vsi v Heilwood, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v prostorih Louis Kitt.

Društvo Sv. Jerneja štev. 81, v Aurora, Illinois.

Predsednik: Frank Praprotnik, 21 Fast Ave.; tajnik: Martin Jurkas, 545 Aurora Ave.; blagajnik: Frank Lokar, 615 Aurora Ave. Vsi v Aurora, Ill.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v svoji lastni dvorani.

Društvo Sv. Janeza Krstnika štev. 82, v Sheboygan, Wis.

Predsednik: Mike Skok, 223 N. 8th St.; tajnik: Anton Ilc, 708 Georgia Ave.; blagajnik: Anton Borsec, 823 Penna Ave. Vsi v Sheboygan, Wis.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani Slovenske cerkve.

Društvo Sv. Martina štev. 83, v Superior, Wyo.

Predsednik: Anton Petrovič, box 164 Superior, Wyo.; tajnik: Louis Jerosha, box 141, Superior, Wyo.; blagajnik: Frank Krashovich, box 552 South Superior, Wyo.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 10. uri dopoldne v dvorani sobrata Krashovich.

Društvo Sv. Andreja štev. 84, v Trinidad, Colo.

Predsednik: Frank Tomažin, Bowen, Colo.; tajnik: Matt Karcich, 1008 Lincoln Ave., Trinidad, Colo.; blagajnik: Anon Bratovich, 322 W. Main St., Trinidad, Colo.

Društvo zboruje vsake tri mesece in sicer prvo nedeljo v mesecu na 328 W. Main St., Trinidad, Wyo.

Društvo Sv. Jožefa štev. 85 v Aurori, Minn.

Predsednik: John Rožanc, box 148; tajnik: Frank Šušteršič, box 236; blagajnik: Mat. Levstik, box 121. Vsi v Aurora, Minn.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu po 20. v Slovenski društveni dvorani.

Društvo Sv. Jožefa štev. 86 v Medvale, Utah.

Predsednik: John Vidic, box 312; tajnik: Peter Blatnick, box 286; blaganik: Danijel Radovič, box 43. Vsi v Midvale, Utah.

Društvo zboruje vsakega 11. dne v mesecu v Radovičevi dvorani ob 7. uri zvečer.

Društvo Sv. Alojzija štev. 87, v St. Louis, Mo.

Predsednik: Louis Praprotnik, 3632 Tholazan Ave.; tajnik: Frank Lubič, 4212 Sarpy Ave.; blagajnik: Robert Kunstel, 8405 Hall's Ferry Road. Vsi v St. Louis, Mo.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu na 3107 So. 7th St.

Društvo Sv. Mihaela štev. 88 v Roundup, Mont.

Predsednik: John Starvasnik, box 128; tanik: Geo. Zobetz, box 22; blagajnik: Jakob Petek, box 7. Vsi v Klein, Mont.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo ob dveh popoldan na Billings Rd. v Jack Runtich dvorani.

Društvo Sv. Jožefa štev. 89, v Gowanda, N. Y.

Predsednik: Jernej Šimnovec, box 979; tajnik: Karl Strniška, 114 Miller St.; blaganik Sladič Rafael, 28 Broadway St. Vsi v Gowanda, N. Y.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v Shack Hall, 14 Jamestown St. v Gowanda, N. Y.

Društvo "Orel" štev. 90, v New Yorku, N. Y.

Predsednik: Petek Peter, 308 E. 6th St., New York, N. Y.; tajnik Valentin Orehek, 183 Moujer St., Brooklyn, N. Y.; blagajnik: John Peterka, 525 E. 135th St., New York, N. Y.

Društvo zboruje vsako tretjo soboto v mesecu pri gostilničarju Georg Koenigu, 1?7 E. 4th St. New York, N. Y.

Društvo Vitezi Sv. Mihaela štev. 92, v Rockdale, Ill.

Predsednik: Joseph Suštar, 503 Meadow Ave.; tajnik: Anton Oberstar, 400 Moen Ave.; blagajnik: Anton Anzelc, 405 Meadow Ave. Vsi v Rockdalle, Ill.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Antonije Mavrič dvorani.

Društvo Sv. Roka štev. 94, v Waukegan, Ill.

Predsednik: Frank Nagode, 1033 Sheridan Road; tajnik: Anton Kobal, [illegible] Prescot Ave.; blagajnik: Frank [illegible] 1021 McAllister Ave. Vsi v North Chicago, Ill.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldan v Math Slana-tovi dvorani, 10. cesta, North Chicago, Ill.

Društvo Sv. Frančiška štev. 99, v Moon Run, Pa.

Predsednik: Frank Mohek, box 129, [illegible]; tajnik: Anton Vehar,

Box 204; blagajnik: Anton Vehar, Box 246, Moon Run, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani sv. Barbare.

Društvo Matere Božje Karmelske štev. 100, v Monongahan, W. Va.

Predsednik: Anton Sankovič, box 113; tajnik: John Simčič, box 113; blagajnik: Matija Turkovič, 112 Aley St. Vsi v Monongah, W. Va.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu Mat. Turkovič 112 Alley St. v Monongah, W. Va.

Društvo Sv. Feliksa štev. 101, v Walsenburg, Colo.

Predsednik: Lorenc Kopušin, box 398, Walsenburg, Colo.; tajnik: Frank Fink, box 14, Ravenuroad, Colo.; blagajnik: John Sušman, box 159, Farr, Colo.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu pri sobratu Lorenc Kapušin, 7th St., Walsenburg, Colo. ob 1. uri popoldne.

Društvo Sv. Marije Vnebovzetje štev. 103, v Collinswood, O.

Predsednica: Neža Črne, 986 Ivanhoe R'd; tajnica: Ivana Wrankar, 14904 Silvia Ave.; blagajnica: Johana Ferjančič, 986 Ivanhoe R'd. Vsi v Collinwood, Ohio.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani.

Društvo Jugoslovan štev. 104 v Chicago, Ill.

Predsednik: Mirko Cigonich, 2321 S. Avers Ave.; tajnik: Joe Blich, 1942 W. 22nd St.; blagajnik: Mike Arčon, 1753 W. 21st Pl. Vsi v Chicago, Ill.

Društvo zboruje vsako četrto nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldan v Narodnoj dvorani, Racine in 18 St.

Društvo Sv. Martina štev. 105, v Butte, Mont.

Predsednik: John Deslič, 225 So. Gaylord St.; tajnik: John Zupan, 142 Chary St.; blagajnik: Martin Evatz, 1259 Talbot Ave. Vsi v Butte, Mont.

Društvo zboruje vsako prvo in drugo premembno nedeljo ob 8. uri zvečer na K. A. Hall, 436 Kemper Ave.

Društvo Sv. Janeza Krstnika štev. 106 v Davis, W. Va.

Predsednik: Leopold Jeran, box 72; tajnik: John Mramor, box 517; blagajnik: Andrej Uličič, box 207. Vsi v Davis, W. Va.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. popoldan v prostorih John Bogdanovič.

Društvo Duluthski 'Slovan' štev. 107 v Duluth, Minn.

Predsednik: Josip Scharabon, 4th Ave. & 4th St., Duluth, Minn.; tajnik: John Movern, 624 — 2nd Ave. N.; blagajnik: Frank Blatnik, New Duluth, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v John Movern-a stanovanju 483 Mesaba Ave.

Društvo Sv. Antona štev. 108, v Youngstown, Ohio.

Predsednik: Frank Turšič, 532 Tyndale Ave., Youngstown, O.; tajnik: Anton Nagode, box 454 Struthers, O.; blagajnik: Anton Kikel, 1116 Franklin Ave., Youngstown, O.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu na 1116 Franklin Ave. Youngstown, Ohio.

Društvo Marija Trsat štev. 109, v Keewatin, Minn.

Predsednik: Anton Lunder, box 151; tajnik: John Hren, box 332; blagajnik: Frank Prilanich, box 74. Vsi v Keewatin, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v mestni dvorani ob 2 uri popoldne.

Društvo Sv. Frančiška štev. 110, v McKinley, Minn.

Predsednik: Ivan Menert, box 14; tajnik: Frank Bojc, L. box 112; blagajnik: Frank Stupica, box 5. Vsi v McKinley, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v McKinley City Hall ob 2. uri popoldne.

Društvo Sv. Jurija štev. 111 v Leadville, Colo.

Predsednik: Martin Blatnik, 420 Elm St.; tajnik: John Hren, 125 E. 2nd St.; blagajnik: John Hren, 125 E. 2nd St. Vsi v Leadville, Colo.

Društvo zboruje vsakega 10. v mesecu v dvorani Joe Goloba, na 107 Horizon Ave.

Društvo Janeza Krstnika štev. 112, v Kitzville, Minn.

Predsednik: Jos. Tičar, box 239; tajnik: Rudolf Tičar, box 239; blagajnik: Anton Russ, box 208. Vsi v Hibbing, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Martin Černugel prostorih v Kitzville, Minn.

Društvo "Slovenec" štev. 114 v Ely, Minn.

Predsednik: Vincenc Markovich, box 593; tajnik: John B. Smrekar, box A. B.; blagajnik: Jakob Preshiren, box 286. Vsi v Ely, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob pol dveh popoldan v Gleasonovi dvorani na Sheridan St. Ely, Minn.

Društvo Sv. Pavla štev. 116 v Delmont Pa.

Predsednik: Jurij [illegible], S. R. box 125; tajnik: Andrew Bogutay, S. R. box 12; blagajnik: Anton Primožič, S. R. box 12. Vsi v Exprot, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v Slovenski Dvorani v White Valley, Pa.

Društvo Sv. Štefana štev. 117 v Sartell. Minn.

Predsednik: Aleš Bernik; tajnik: Frank Triller, Box 24; blagajnik: Peter Zugan, box 23. Vsi v Sartell, Minn.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu točno ob 2. popoldne v prostorih brata Fr. Krusich.

Društvo Sv. Jurija štev. 118 v Cokedale, Colo.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-

Predsednik: Mihael Kakotovich, box 56; tajnik: Štefan Jengich, box 194; blagajnik Petar Velks, box 86. Vsi v Cokedale, Colo.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani brata Štefan Jengich ob 10. uri zjutraj.

Društvo Sv. Ana štev. 119 v Aurora, Illinois.

Predsednica: Agnes Praprotnik, 21 Forest Ave.; tajnica: Antonija Javornik, 627 Aurora Ave.; blagajnica: Fr. Kolenc, 21 Forst Ave. Vsi v Aurora, Illinois.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo ob 2. uri popoldan v društveni dvorani sv. Jerneja.

Društvo Marija Čistega Spočetja štev. 120 v Ely, Minn.

Predsednica Francis Koščak, box 920; tajnica: Jos. J. Peshel, box 165; blagajnica: Mary Jerich, bor 884. Vsi v Ely, Minn.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih stare cerkve. popoldne.

Društvo Sv. Treh Kraljev, štev. 121 v Dodson, Md.

Predsednik: Frank Vodopivec, box 172, Kitzmiller, Md.; tajnik: Jernej Intihar, box 12, Dodson, Md.; blagajnik: Jernej Križaj, box 75, v Dodson, Md.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo ob 2. uri popoldne v Dodson dvorani.

Društvo Sv. Frančiška štev. 122 v Homer City, Pa.

Predsednik: Frank Zetko, box 122; tajnik: Frank Omejc, box 264; blagajnik: Frank Babich, box 221. Vsi v Homer City, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu pri sobratu Frank Ferenčak.

Društvo Sv. Alojzija, štev. 123 v Ironton, Minn.

Predsednik: Dragotin Burgar, Box 272; tajnik: John Merhar, Box 294; blagajnik: Anton Turk, Box 105. Vsi v Ironton, Minn.

Ta imenik uradnikov krajevnih društev je priobčen v glasilu Jednote vsak mesec enkrat. Vsa društva, oziroma njih tajniki so vljudno prošeni, nemudoma poročati vse nedostatke in premembe njih uradnikov. Imenik je priobčen kakor mi je bilo poročano. Društva, katera še niso poslala zahtevanih podatkov, naj blagovolijo to kmalu storiti.

S pozdravom, Vam udani

Joseph Pishler, tajnik.

Uničen opij.

Amoy, Kitajsko, 28. maja. — Tukajšnji carinski uradniki so uničili opij v vrednosti 90 tisoč dolarjev. Opij je prišel iz Jave, Formoze in Hon-Konga.

OPOMIN.

Tempotom opominjam vse tiste rojake, katerim sem že pred desetimi leti pozneje posodil gotov denar ali pa dal blago na upanje ter se prav nič ne zmenijo na pismene opomine, da poravnajo svoj dolg v teku 60 dni. Kdor se še na ta opomin ne bo zmenil, ga bom obelodanil po vseh slovenskih listih, da bodo ljudje vedeli, s kom imajo opraviti. Prizanesel ne bom niti znancem in ne sorodnikom. To velja onim, ki mi dolgujejo po več let in ne sedanjim mojim odjemalcem. Zapomnite si, nehvaležneži, da zahtevam samo svoje in nič vašega.

Anton Jerina,
Box 204, Claridge, Pa.
(3x 24&31-5&7-6)

ST. CLAIR AVE. JEWELRY CO.
Joseph Marinčič, lastnik,
5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Slovencem in bratom Hrvatom priporočam nakup vsakovrstnih ur, verižic, priveskov, prstanov, tudi takih z društvenimi in jednotinimi znaki. V zalogi [illegible] vse kar spada v [illegible] no zlatnine, diamante, stenske [illegible] kukavico, budilke, Columbia gramophone, slovenske in druge plošče. Sprejemam v popravo ure vsakega izdelka, gramophone in zlatnino in za vsako delo jamčim. Priporočam se za obilo naroči; jaz bom vsakemu točno in pošteno postregel. Ne pozabite gesla: svoji k svojim.

JOSIP MARINČIČ.

Registracija.

Uradno naznanilo.

Od vojnega departmenta smo dobili sledeče obvestilo, tikajoče se registracije:

Sedem točk glede registracije:

1. — Le en dan je določen za registracijo, namreč 5. junij 1917.

2. — Vsak možki prebivalec v Združenih državah, če je državljan ali ne, ki je dopolnil svoje 21. leto ter še ni dosegel 31. rojstnega dne, se **mora** popisati ali registrirati na imenovani dan, 5. junija 19917. Edine izjeme pri tem so častniki in vpisani možje redne armade, mornarice, mornariškega zbora ter Narodnih milic in mornariške milice, dočim se nahajajo slednje v službi Združenih držav ter častniki v častniškem rezervnem zboru ter vpisani možje v vpisanem rezervnem zboru, nahajajoči se v aktivni službi.

3. — Registracijo je razločiti od žrebanja. Imate lahko ta ali oni vzrok za izjemo, a popisati se morate.

4. — Registracija je **javna dolžnost.** Onim, ki se ne zavedajo te javne dolžnosti, se določa v obrambnem zakonu **kazen zapora** in ne globe.

5. — Oni, katerim je vsled bolezni nemogoča osebna registracija, naprosijo potom namestnika za kopijo registracijske karte pri okrajnem ali občinskem uradniku. Uradnik bo dal navodila, na kak način je treba izpolniti to karto. Karto mora nato poslati po pošti bolna oseba ali pa nje namestnik in sicer registrarju njenega volilnega okraja. Bolna oseba mora priložiti ovitek (envelope) z znamko ter naslovom na sebe samo. Ta ovitek se ji bo vrnilo s potrdilom o registraciji.

6. — Vsaka oseba, ki misli, da bo na dan registracije odsotna od svojega volilnega okraja, naj naprosi čim hitreje mogoče za registracijsko karto pri okrajnem uradniku okraja, kjer se namerava muditi, če je pa to mesto nad 30,000 prebivalcev, pri City Clerku. Uradnik bo zapisal odgovore na karto ter jo nato izročil odsotnemu. Odsotni naj pošlje nato karto po pošti registrarju svojega domačega volilnega okraja, da bo dospela uradniku v roke na registracijski dan.

Priloži naj se na samega sebe naslovljeni in z znamko opremljeni ovitek, da se zagotovi odsotnemu dostavljenje registracijskega certifikata.

7. — Registracijski uradi bodo odprti od 7. zjutraj do 9. ure zvečer na dan registracije, dne 5. junija 1917.

Vstaja Škenderbegova.

— ZGODOVINSKA POVEST. —

Angleški spisal **Benjamin Disraeli**
Earl of Beaconsfield.

(Nadaljevanje).

XVII.

Glasno trobentanje je oznanjalo, da je gospica Iduna popolnoma svobodna. Knez jo je kmalu nato v krasni opravi povabil k pojedini; čestital ji je, da je zopet oblekla obleko svojega spola, ako tudi ne svoje domovine. Iduna je bila vesela in razočarana. Nicej je bil tudi zadovoljen. Obadva sta bila vesela in dobre volje ter ona se je veselo in prijazno smehljala Niceju. Gostovali so, poslušali krasno godbo, se razgovarjali o prestanih dogodkih ter se nekoliko pomirili glede Škendrove osebe.

"V dveh ali treh dneh bomo vedeli kaj več", reče Nicej. "Medtem pa je za tebe počitek neobhodno potreben. Šele sedaj boš začela čutiti posledice naporov, ki si jih prestala. Ako je Škender že v Kroji, bo gotovo obvestil tvojega očeta o tvojem begu; ako se pa še ni vrnil, sem odredil vse potrebno, da se odpošlje brzega sela do očeta. Ne boj se! Jaz sem prepričan, da se vse dobro izteče. Lepa gospica, pij na zdravje svojega očeta!"

"Kako morem v tem trenutku vedeti, da morebiti ne gleda smrti v lice?" odvrne Iduna. "Kadar sem daleč od onih, ki jih ljubim, vedno sanjam o njihovi nesreči."

"V tem trenutku", pristavi Nicej, "morebiti tudi on sanja o tvojem ujetništvu med barbari. In vendar kolika zmota! Ta misel naj te tolaži in bodri! Še enkrat! Na zdravje puščavnika!"

"Ravno tako postrežljiv gostitelj, četudi ne tako razkošen kakor sedanji", je rekla Iduna. "In kdaj, misliš, pride tvoj prijatelj Justinijan?"

"Oh, nikari ne skrbi zanj", reče Nicej. "Nameraval je priti jutri; toda velike novice, ki sem mu jih sporočil, so morebiti spremenile njegove načrte. Povedal sem mu o preteči nevarnosti in morebiti se mu je zdelo potrebno obiskati bližnje poveljnike ali iti celo v Krojo."

"Oh", je vzkliknila Iduna, "rada bi, da bi bila v taboru svojega očeta."

"Kmalu bomo tam, draga gospica", odvrne knez. "Častiti dvorni maršal", je pristavil in se obrnil proti uradniku, "napij srečnemu sestanku te plemenite gospice z njenimi prijatelji!"

XVIII.

Minuli so že trije ali štirje dnevi v Justinijanovem gradu. Nicej je ves ta čas skušal prepričati Iduno o njenem praznem strahu. En dan so pregledovali grad, drugega dne jo je zabaval z lovom s sokoli, tretji dan jo je popeljal k razvalinam bližnjega svetišča in ji sredi samotnih, krasnih stebrov čital svojega ljubljenega Eshila.

Brzi sel se še ni povrnil iz Kroje in Nicej je našel dovolj povoljnih vzrokov, zakaj toliko časa ne pride. Negotovost je postala sčasoma Iduni tako mučna, da je nasvetovala knezu, naj brez vsakega nadaljnega odlašanja odrineta. Niceju tudi sedaj ni manjkalo mnogovrstnih verojetnih vzrokov, da še ostaneta v gradu, toda Iduna je vstrajala pri svojem sklepu.

"V resnici, dragi Nicej", je rekla, "moja želja, videti očeta ali slišati o njem, je tako velika, da ni skoro nobene nevarnosti, v katero se ne bi podala, da bi zadostila tej svoji želji. Čutim, da sem že preveč zlorabila tvojo potrpežljivost. Toda sedaj nismo več v sovražni deželi in je treba samo najeti nekoliko vodnikov in stražnikov. Pusti me torej, da odidem sama."

"Iduna!" vzklikne Nicej očitajoč. "Oh, Iduna, kako si okrutna! Tega nisem pričakoval."

"Dragi Nicej", odgovori ona, "ti me vedno napačno razumeš. Neskončon bi me veselilo, ako bi me ti popeljal nazaj k Hunyadiju, toda sedanji časi niso navadni in ti nisi navaden človek. Ti pozabiš, da je nekdo, ki ima do tebe večje pravice kakor izgubljeno dekle, namreč tvoja domovina. In naj si bo Škender v Kroji ali ne, Grška potrebuje navzočnosti in dela atenskega kneza."

"Jaz nimam domovine", odvrne Nicej žalostno, "in nobene stvari, za katero bi se poganjal."

"Nicej! Ali je to oni poetični rodoljub, ki je včeraj zavidal Temistokla!"

"Oh, Iduna, včeraj si ti bila moja modrica. Ne čudim se, da si se naveličala življenja v tem gradu", je nadaljeval z otožnim glasom. "Tukaj ni ničesar, kar bi te zanimalo; kar se pa mene tiče, pa ima grad vse. kar mi je dragega, in nasmeh od tebe, nasmeh navdušenja in jaz ne bom več zavidal Temistokla, marveč se z njim veselil."

Sprehajala sta se po grajski dvorani; Iduna je stopila nekoliko na stran in se delala, kakor da bi hotela natančneje pogledati nek poseben ščit. Nicej pa ji je sledil, položil svojo roko nežno v njeno in jo peljal proč.

"Draga Iduna", je rekel, "odpusti mi, toda ljudje se bojujejo za svojo usodo. Moja je v tvojih rokah. To je boj med srečo in nesrečo, med slavo in nečastjo. Ne čudi se toraj, ako se nočem brez boja odreči svojemu upanju na boljšo srečo. Še enkrat se obračam do tvojega usmiljenja, ako ne do tvoje ljubezni. Ako bi bila Iduna moja, ako bi samo izrekla, da je mogoče, da postane moja, ni ničesar, slovesno prisegam, kar čutim, ničesar ni, česar ne bi bil zmožen in nobenega pogoja, ki ga ne bi rade volje sprejel. Toda to gotovost, ali to možnost moram imeti, jaz ne morem živeti brez tebe!"

"Nicej", je rekla Iduna, "tako govorjenje v teh razmerah je skrajno neplemenito!"

"Oh, Iduna, moje življenje odvisi od ene same besede, katere nočeš izgovoriti, in ti govoriš o plemenitosti! Ne, Iduna, nisem jaz, ki sem neplemenit!"

"Naj toraj rečem, nepravično, knez Nicej."

"Reci, kar ti je drago, Iduna, samo da rečeš, da si moja."

"Oprostite, gospod, jaz sem svobodna!"

"Svobodna! Ti si me vedno podcenjevala, Iduna. Komu pa dolguješ to svobodo?"

"Sedaj ni prvikrat", je opomnila Iduna, "da me spominjaš hvaležnosti, ki sem ti jo dolžan; in spomin nanjo je neizbrisljivo vtisnjen v moje srce, tako da ne more niti sedanji pogovor povzročiti, da bi se čutila manj hvaležno. Nikdar ne pozabim, da sem hvaležna za vse, kar mi je dragega, tebi in tvojemu tovarišu!"

"Mojemu tovarišu!" je odvrnil knez bled od strasti. "Mojemu tovarišu! Ali me moraš vedno spominjati mojega tovariša?"

"Nicej", je rekla Iduna, "ako že pozabiš, kar pristoja meni, se skušaj vsaj spomniti, kar pristoja tebi!"

"Iduna", reče knez, se ji približa in jo prime za roko, "odpusti mi! Odpusti mi! Jaz nisem gospodar svoje pameti. Jaz nisem nič, jaz nisem prav nič, dokler se Iduna obotavlja!"

"Ona se ne pomišlja, Nicej. Jaz želim, jaz zahtevam, da se ta pogovor konča in se nikdar, nikdar več ne obnovi!"

"In jaz ti povem, prevzetna ženska", je dejal knez, škripal z zobmi ter govoril s strastnimi besedami, da nočem biti več nekaznovano zametovan. Iduna je moja ali nikogar drugega!"

"Ali je to mogoče?" vzklikne Hunyadijeva hči. "Ali je v resnici prišlo tako daleč? Toda zakaj se čudim temu? Saj že dolgo poznam Niceja. V trenutku zapustim grad."

"Ti si vjetnica", odgovori Nicej mirno in s prekrižanimi rokami se na sloni na zid.

"Vjetnica!" vzdihne Iduna nekoliko prestrašena. "Vjetnica! Jaz ti kljubujem. Ti si samo gost tukaj, kakor jaz. V odsotnosti gospodarja se obrnem do njegovega maršala. Ta nikdar ne pripusti, da bi se prapor njegovega gospoda omadeževal s trmo kakega strastnega dečaka!"

"Kakega gospoda?" vpraša Nicej.

"Tvojega prijatelja, gospoda Justinijana", odgovori Iduna. "On se pač ni nadejal, da kdo tako zlorabi njegovo gostoljubnost."

"Mojega prijatelja, gospoda Justinijana!" odvrne Nicej in se zlobno zasmeje. "Čudim se, kako se je mogla oseba, ki ima tak razum, kakor gospica Iduna, dati tako lahko prevariti od strastnega dečaka! Ali je mogoče, da si mogla samo za trenutek misliti, da je kdo drugi gospodar tega gradu kakor tvoj udani suženj!"

"Kaj!" vzklikne Iduna vsa prebledela.

"Jaz imam v resnici čast imeti gospico Iduno kot svojega gosta", nadaljuje Nicej z bridkim posmehom. "Ta grad Kalista, najlepši v celem Epiru, sem podedoval od svoje matere. Poslednje čase sem ga redko kdaj obiskal; vendar pa postane moje najljubše bivališče, ako postane kraj mojega ženitovanja, kakor se nadejam."

Iduna se je začudeno ozrla naokoli. nato pa se je zgrudila na stol in se zjokala. Knez pa je hodil odločno in hladno po dvorani gori in doli.

"Izdajalec!" zakriči Iduna.

"Gospica Iduna!" reče knez in se vsede poleg nje. "Jaz nočem opravičevati prevare, ki so jo samo tvoji časi mogli povzročiti in ki jo edini morejo opravičiti. Čuj me, gospica Iduna, poslušaj me mirno. Jaz te ljubim z ljubeznijo, ki je ravno tako trajna, kakor je silna. Knez sem, dostojanstvenik, bogat, zato pač smem prositi za roko hčerke velikega Hunyadija. Jaz sem mlad, gospice na dvoru so me imenovale lepega; ob strani tvojega očeta sem zlomil nekoliko sulic za tvojo čast, in celo Iduna je nekoč spoznala, da me smatra razumnim. Bodi torej usmiljena! Dovoli, da dobe moje krasne Atene dostojno kraljico! Duhovnik je pripravljen, draga deklica. Samo en smehljaj! V nekoliko dneh dospeva v tabor tvojega očeta in potem poklekneva pred njim, kakor jaz sedaj pred teboj, ter ga prosiva blagoslova za najino srečno zvezo."

Pri teh besedah Nicej zdrsne na kolena, jo prime za roko in ji zre v oči. Bile so žalostne in otožne.

"Zastonj, Nicej!" je rekla Iduna. "Jaz sem ženska, zapuščena in preganjana, vjeta tam, kjer sem se najmanj nadejala preganjanja. Nicej, nikdar ne morem biti tvoja! Sedaj se pa izročam usmiljenju Vsegamogočnega."

"Dobro", reče Nicej. "Z grajskega stolpa lahko vidiš valove Jonskega morja. Ti ostaneš tukaj kot vjetnica toliko časa, dokler ne pride iz Pireja ena mojih ladij, da naju ponese v Italijo. Moja moraš biti, Iduna! Na tebi je, da odločiš, pod kakšnimi pogoji. Ako ostaneš še nadalje trdovratna, potem se za vedno poslovi od svoje domovine in svojega očeta. Ako si pa razumna, potem te čaka usoda, ki ti nudi vse, kar so dosedaj ljudje imenovali srečo."

S temi besedami je odšel in prepustil nesrečno Iduno v grajski samoti nesrečnim mislim.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. P., Globe, Ariz. — V Združenih državah se vrši ljudsko štetje vsakih deset let. Zadnje je bilo leta 1910 in tedaj je imela California 2,377,549 prebivalcev.

Fr. V., Monongah, W. Va. — Kdor bo 4. ali 5. junija star 21 let, se mora registrirati. Kdor bo 4. ali 5. junija star 31 let, se mu ni treba registrirati, pač pa se mora registrirati, ako bo še-le 6. junija star 31 let.

Kje se nahaja moj kum MATIJA BLAŽEVIĆ. podoma Jentič iz Blatne vasi, Roč, Primorsko. Pred nedolgo je pisal moji ženi iz Portlanda, Ored., in je omenil, da se seli v Chicago. Torej če bo čital te vrstice, naj ve, da ne bo kruha iz te vrste moke. To je za enkrat vse. — Frank Grabar, Box 85, Hanna, Wyo. (29-5—1-6)

IŠČE SE MOŽE
za delati v usnjarni. Debra plača, stalno delo.
C. Moensch Sons Company,
(13—4 v d) Gewanda. N. Y.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva, brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Iščem svojo sestro KATARINO MIKLUS, katera se je nahajala dosedaj v Brooklynu, N. Y., ter sedaj nimam nobene vesti od nje. Ako se sama ne oglasi, prosim cenjene rojake, ako kdo ve za njen naslov, da mi ga naznani. Hvala vnaprej. — Jos. Miklus, R. F. D. 3, Box 41, Warren, Pa. (31-5—2-6)

Rad bi izvedel za naslov svojega brata FRANKA ŽUGEL, doma iz Slamne vasi, fara Metlika. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi svojemu bratu: Anton Žugel, P. O. White Pine, Mich. (29-5—1-6)

Iz Skandinavije.

Izlet na Holmenkollen.

Mikalo me je, da bi zapustil mestno zidovje ter si ogledal bližnjo okolico Kristijanije. Obrnem se proti severni strani, kjer se vzdiguje zaraščeno gorovje, da obiščem osem kilometrov oddaljeni Holmenkollei. Vsak tujec, ki ima le kolikaj časa, napravi menda ta izlet, zato ga tudi jaz nisem hotel opustiti. Izvedel sem, da pelje tja gori električna železnica, treba je bilo samo poiskati dotično postajo. Iščoč postaje, sem videl tudi nekaj lesenih hiš. Tu moram opomniti, da je v Kristijaniji veliko lesenih poslopij, ki so pa ometana in pobeljena, da jih ne ločiš od zidanih. Še hoteli so nekateri leseni ter vsled tega glede ognja jako slabo zavarovani. Da bi se prebivalci rešili v slučaju nevarnosti, so v višjih nadstropjih pri oknih vrvi, po katerih bi se o požaru lahko splezalo navzdol.

Železnica drži ob vznožju gorenjega mestnega oddelka, da se vidi mnogo hiš, ki stoje ob vzvišenem robu Kristijanije. Nekoliko časa se peljemo po ravnici mimo dolge vrste lesenih gradičev. Pozneje začne stroj huje delovati ter nas tira po ovinkih in nasipih vedno višje. Slednjič nas sprejme gozd, obraščen s smrekami in borovci, deloma gre železnica tudi med izklesanim skalovjem. Kmalu dosežemo vrhunec Holmenkollen, ležeč 317 metrov nad morjem. Višina ni velika, toda glede izbornega razgleda nekaj posebnega.

Stopimo iz vozov ter korakamo po široki cesti še nekoliko višje do turistovskih hiš, ki vabijo popotnika k počitku. Vse hiše so enonadstropne. lesene in tako lično izrezljane, da sestoje iz samih okraskov. V verandah sedijo izletniki, ki imajo pred seboj vsakovrstna krepčila. A vse to me ni zanimalo. Nekaj drugega je razveseljevalo oko in polnilo dušo. Pogled po fjordu.

Kakor razgrnjen zemljevid, tako je razprostrt pred menoj zaliv, dotikajoč se s svojim leskečim vodovjem obrežja Kristijanije. V daljni megleni daljavi se širi nepregledna ravnina veličastnega oceana, a bližje in bližje prihajajo njegovi objemi, slični velikanski razcepljeni reki, pljuskajoči proti suhi zemlji. Daleč v morje segajo ozki polotoki, podobni jezu, ki naj bi krotil besno valovje. Ob skrajnem zalivu je razpoložena množica poslopij, nad katerimi se vspenja mnogo stolpov v zračne višave. To je Kristijanija, norveška metropola. Ob njenem robu pa je preprosto pristanišče, v katerem imajo ladje varno zavetje pred viharjem. Kdo se ne bi spomnil tukaj pogumnih brodarjev, ki so bili na Norveškeem doma ter odhajali s svojimi nalašč narejenimi ladjami proti ledenemu morju iskat severnega zemskega tečaja.

Pred vsemi mi stopi pred oči drzni dr. Fridtjof Nansen. Ker se je uprav iz Kristijanije odpeljal v kraljestvo noči, mraza in smrti, ne bo odveč, ako posvetim nekaj vrstic temu pogumnemu možu.

Nansen se je rodil blizu Kristijanije leta 1861. Tudi šolal se je v tem mestu ter obiskoval na ondotnem vseučilišču predavanja o naravoslovju. Pozneje je opustil omenjeno stroko ter si izbral zemljepisje, ki mu je postalo posebno priljubljena vednostna tvarina. Prav ta je bila povod, da se je začel baviti z neznanimi kraji severnega tečaja. V preiskovanje si je izbral največji otok med otoki ledenega morja, Grönland ali Grünland, ki pomeni "zeleno zemljo". Ne dvomimo, da ne bi bila imenovana dežela semtertje zelena, toda zaradi bilk, ki poganjajo v njenem južnem delu, še nikakor ne zasluži takega imena. Rekli so jej zato zelena, da privabijo kaj več naselnikov nanjo. Večina njenega površja je snežena puščava z visokimi gorami. Obljudena je tuintam s prvotnimi prebivalci Eskimo, ki se hranijo največ z mesom morskih psov. Naravne sile, večna zima in hud mraz so povzročile, da je rod Eskimov zaostal v rasti ter je večina pritlikovcev med njimi. V te divje kraje se je podal Nansen spomladi 1888. V družbi treh Norvežanov in dveh Laponcev je odplul iz Kristijanije na otok Island. odkoder je šla vožnja dalje proti Grönlandu. Popotniki so se borili z velikanskimi težavami, predno so prehodili deželo od njene vshodne do zapadne strani. Po [illegible] se vrnili v Kristijanijo. Vesel, da se je izšlo vse po sreči, premišljuje Nansen, na kakšen način bi dosegel vrh zemlje ob severnem tečaju. V ta namen zgradi močno ladjo, o kateri je mislil, da jej ne bodo mogle škodovati ledene plasti, ki plavajo v polarnem okrožju. Imenoval jo je "Fram", kar se pravi v našem jeziku "Naprej". Druga skrb mu je bila, da dobi zanesljivih tovarišev, ki bi upali vstrajati v težavah takega potovanja. Ponujalo se mu jih je veliko, toda izbral je le take, katere je smatral popolno sposobne za izvanredno službo. Dvanajst je bilo teh pogumnih mož, vsi Norvežani; Nansen, njihov načelnik, je bil trinajsti. Tudi tretja skrb, s čim naj se ladja oskrbi, se je rešilo povoljno. Zoper mraz so se zavarovali s kolikor mogoče gorko obleko ter s tem, da so na ladji imeli dovolj kuriva in sobo, ki ni izpuščala gorkote. Zoper polarno noč, ki traja nepretrgoma od 21. novembra do 20. januarja, so si omislili električno luč. Tudi bolezni niso pozabili, ki bi lahko napadla tega ali onega. Ker se na dolgotrajni morski vožnji najraje pojavi skorbut (bolezen na krvi in njena posledica občno oslabljenje), je Nansen skrbel za primerno hrano. Zato ni vzel s seboj osoljenega suhega mesa, kajti tako meso je največkrat povod, da zbole popotniki na morju. Spremljevalo je drzne brodarje tudi nekaj izurjenih psov, ki so vozili sani po ledu in snegu.

Prišel je kresni dan leta 1893. Nepregledna mnoca ljudstva stoji na obrežju v Kristijaniji, da vidi še enkrat Nansena in njegove tovariše. Ladja "Fram" čaka v pristanišču, pripravljena za odhod. Zadnji pozdravi, zadnja voščila za srečno pot. "Fram" se pomiče od brega, plove proti fjordu in se izgublja v daljavi.

Družba trinajsterih je prodrla do 85. stopinje in 57. minute severne širjave ter se izprehajala med štiri metre debelim ledom v krajih, kjer ni ne jutra, ne poldneva, ne večera, v zamrznjenih pustinjah, kjer še morski somi, beli medvedje in polarne lesice ne morejo živeti.

Brez posebne nezgode se je vrnil Nansen s svojimi tovariši na Norveško. Dežela je slovesno sprejela junake, ki so v prospeh vede zastavili svoje življenje.

Manj srečen je bil švedski nadinženir Andree, kateremu je prišlo na misel, da bi se z zrakoplovom peljal proti severnemu tečaju. Vzdignil se je leta 1897. na otokih Spitzbergen v višave, pa od te dobe ni o njem ne duha ne sluha.

Slovo Norveškemu.

Daljava od Kristijanije do Stockholma iznaša 576 kilometrov. Brzovlak. s katerim smo se peljali, jo prevozi v dobrih trinajstih urah.

Kmalu smo došli do reke Glommen. Velika, počasi tekoča voda s široko strugo. Norvežanom izkazuje nemajhno uslugo s tem, ker jim prenaša v daljnih krajih posekani les notri do morja. Na njenem obrežju je mnogo žag, ki pripravljene hlode režejo v deske. Ob severni strani mesta Kongsvinger, nad katerim se vzdiguje trdnjava enakega imena, se odpre široka dolina. Kakor daleč seže oko. opaziš same gozde, v sredi med njimi pa teče Glommen navidezno čisto mirno, kakor bi se jej nikamor ne mudilo. Po tej dolini je izpeljana železnica, držeča v Trondhjem. Mi se je nismo držali, ampak v jugovzhodni smeri zavili proti Charlottenbergu, kjer so nam zopet pregledovali prtljago. Charlottenberg je namreč že na švedskem ozemlju.

Okolica postaja vedno bolj zarastla, semtertja se peljemo med skalnatimi soteskami in mimo manjših jezer. Na kolodvorih so nam ponujale stare ženice češnje, rdeče jagode in borovnice. Delale so dobro kupčijo, ker je bilo zelo vroče, takšno sadje se pa v vročini dobro prilega. Železniška uprava na Švedskem in Norveškem skrbi za popotnike tudi, da ne trpijo žeje. Vsak voz ima dolg hodnik, ob čigar koncu je posoda z vodo. Natočiš si je toliko, kolikor se ti poljubi. Pri nas še ne sega napredek tako daleč.

Dospeli smo v Karlstad, glavno postojanko pokrajine Wermland. Mesto je pozidano na severnem obrežju jezera Venern ter ima zaradi zveze po suhem in po vodi živahen promet. V bližini se izteka v jezero Klar Elf, mogočna reka, ki izvira na Norveškem.

Nadaljna vožnja nas pripelje v Kristinehamm. Ves okraj ima prikupljivo vnanjost in je dobro oskrbljen z vodo; opaža se tudi cvetoča trgovina. Tod okoli je več rudnikov, v katerih se izkopava železo. Zato vidiš ob desni in levi postranske železniške proge, držeče k jamam.

Švedska je sploh bogata na rudninah. V tem oziru slovi najbolj staro mesto Falun, ki leži severovzhodno od Karlstada, kjer se nahaja neizcrpljiva zaloga bakra. Mesto in okolica sta še sedaj, akoprav se baker ne čisti več v pečeh, ampak v vodi, čezinčez pokrita s strjenimi sajami. Četudi ne dela umazanost prijetnega utisa na tujca, se vendar domačini ne pritožujejo zaradi tega. Pravili so mi, da ima bakreni dim to lastnost, da zabranjuje trohnobo in razširjevanje kužnih bolezni. Hiše, večinoma iz lesa, so tako trdne, kakor pred stoletji, ko so bile nove. Drugod je gospodovala kolera ali kaka druga nalezljiva bolezen, v Falunu pa niso vedeli nič o njej. V rudokopu so našli truplo mladeniča, katerega je pred mnogimi leti ondi zasulo. Truplo je bilo neizpremenjeno in stara mamica je spoznala v mladeniču svojega nekdanjega zaročenca.

Žal, da se je začel delati mrak, kateremu je sledila kratka severna noč. Popotniki so se poizgubili na posameznih postajah ter naredili prostor v vozovih. Čakal sem že težko. da napoči jutro, ko bo ob zaznavanju dne mogoče gledati kraje, mimo katerih nas nese parna sila. Hvala Bogu! V Katrineholmu smo že pozdravljali rožnato zarjo, prikazujočo se nad prostrano planjavo. Vlak drči dalje in dalje proti vzhodu ter prihiti z nami v švedsko provincijo Södermanland. Vožnja gre mimo nekaterih jezer. Tuintam so razdelili jezove, da se je mogla izpeljati proga čez vodo, ponekod so izklesali granitno skalovje ter napravili globoke preseke, skozi katere se vije železnica. Posebno lepo je jezero Bafven. Razdeljeno je v več ozkih zalivov in obsenčeno s košatimi hrasti. Njegovo okolico prištevajo najdivnejšim, kar jih je na Švedskem.

Kraji, skozi katere se peljemo, so vedno bolj obljudeni, kar priča, da nismo več daleč od poglavitnega mesta Švedske. Ko pridemo do postaje Saltskog, se lesketa pred nami vodna ožina, po kateri se pretaka jezero Mälaren v Vzhodno morje. Omenjena ožina ni prirodna, ampak umetno izdelana, vezoča jezero z morjem. Vlak zdrči čez kanal, ubere severovzhodno stran ter nas nese mimo nekaterih tovarn proti Stockholmu. Skrijemo se v predor, ki je izkopan pod južnim mestnim oddelkom. Komaj pridemo na svetlo, že hitimo čez dolg železen most, držeč nad jezerom Mälaren. Prvemu mostu sledi drugi. Kamor pogledaš, sama voda, ob njej pa palača pri palači. Severne Benetke!

Mati je trpela 19 let.

H. H. Von Schlick je poznan na miljone ljudem kot splošni dobrotnik. To pismo je bilo prejeto med kupom zahval.

Zahvaljujem se vam za čudoviti čaj, ki ga imate. Moja mati je bila bolna odkar se je možila pred 19. leti; vedno je trpela in imeli smo doktorja in vse ter nič ni pomagalo. Neko nedeljo pride k nam prijatelj in omenil je vaš čaj ter povedal kakšen uspeh je napravil, nato smo pisali po eno dolar škatljo. Ko je porabila dve škatlji, je rekla, da se počuti dobro in močno. Ona ga je dala nam vsem, še celo otroku od 2. let in napravil je res čudovit uspeh. Moja mati pove vsakemu, da pomaga vsem trpečim. Pošljem vam en dolar za eno škatljo Bolgarskega Krvnega Čaja. Vam vedno udani M. Pawlowski, 2128 N. Lovel Ave., Chicago, Ill.

Nikar ne žrtvujte svojega zdravja s ponaredbami. Vedno vzemite original s podpisom H. H. Von Schlicka na zavitku. Za sedem mesecev zadostuje le $1.00 s poštnino vred. Pošljite gotov denar, znamke ali money order, ali pa naročite na C. O. D. Prirejen in jamčen le pri:

Marvel Products Company,

9 Marvel Bldg., PITTSBURGH, PA.

Opomba. Ako hočete, da zavitek priporočimo, potem pošljite še 10c.

ROJAKI! — KUPUJTE BONDE ZDRUŽENIH DRŽAV.

Pri spahnenju in zdrobljenju

vdrgnite takoj s Dr. Richter-jevem

PAIN-EXPELLER

V rabi že 50 let pri slovenskih družinah in priljubljen kot domače sredstvo.

Jedino pravi s varstveno znamko sidro.

25c. in 50c. v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street, New York, N. Y.

SLOVENSKO

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Incorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHER, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, box 647, Forest City, Pa.
Pomožni tajnik: AVGUST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomožni blagajnik: ANT. HOCHEVAR, RFD. No. 2, box 11½, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, E. Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so naprošeni pošiljati vse dopise direktno na glavnega tajnika in nikakor drugega. Denar naj se pa pošilja edino potom poštnih, ekspresnih ali bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovčič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nenudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da se zamore napako popraviti.

J. VALERA:

Pepita Jimenez

ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

8 (Nadaljevanje).

— Vi sami!

— Ne, to pa že ni res! — Kako? — Na kakšen način?

— Zato, ker ste ga neprestano hvalili in ker ste mi neprestano pripovedovali o njem. In nadalje tudi vem, da ste tudi mene hvalili, ko ste občevali žnjim. — Ali mislite, da sem iz kamna? — Ali nisem stara šele dvajset let?

— Da, prav imaš. — Jaz sem osel. —Da, k temu Luciferjevemu delu sem jaz veliko pripomogel.

Ubogi vikar je bil tako razburjen, kot da bi bila Pepita njegov sodnik in on zločinec.

Pepita je smatrala vikarja za svojega sokrivca, če ne celo za glavnega krivca in govorila naprej:

— Nikar ne bodite žalostni, moj ljubi gospod vikar. — Za božjo voljo, nikar ne bodite žalostni. — Poglejte me, kako sem brezbožna. Jaz grešim, hudo grešim in se mi niti ne zdi vredno, zagovarjati se. — Toda čakajte, gospod vikar, da vam bom še nekaj povedala.

— Kaj pa, hčerka moja?

— Tudi če bi mi ničesar ne povedali o njegovih vrlinah, bi jih jaz sama odkrila.

— Nikar se preveč ne razburjaj.

— Zakaj bi se razburjala? — Jaz vam samo povem, česar nisem še nikoli in ne bom razen vas nikomur razodela. — Kakšen razloček pa je med vašo hvalo in med mojimi mislimi? — Vi smatrate don Luisa kot vzor duhovnika, misjonarja, borilca za vero, ki bo začel kmalo pridigovati sveti evangelij.

— Da, to je tudi v resnici.

— Vidite, jaz ga pa smatram za moža, ki je zaljubljen v mene, ki bi lahko postal moja opora in moj spremljevalec za celo življenje. Jaz sem hotela napraviti božji rop.

— Kakšen božji rop, hčerka moja?

— Hotela sem ga ukrasti Bogu in cerkvi. — Hotela sem krasti kot krade tat, kot krade sovražnik neba. — Odvrgla sem žalovalno obleko, pozabila sem na svoje prejšnje življenje, samo da bi ga mogla čimprej osvojiti.

— Oh, moj Bog, hčerka!

— In če sem mu ponudila roko, sem hotela pogasiti ogenj, ki mi je gorel v srcu in po vseh žilah.

— Dovolj, dovolj, hčerka. — Kaj govorijo tvoje ustnice! — To je greh. — Izpametuj se in pozabi.

— Ne morem pozabiti, dragi oče.

— Moraš!

— Toda to še ni vse.

— Kaj? — Še ni vse?

— Po velikem prizadevanju se mi je posrečilo doseči, da je postal tudi don Luis zaljubljen vame.

— Kako veš?

— To mi je povedal s svojimi očmi. — In njegove oči ne lažejo. — Da, njegova ljubezen je ravno tako velika in ravno tako vroča kot je moja. — Njegova krepost, in njegova pobožnost sta poskušala premagati to strast. — Ne vrjamem, da sta jo premagali. — Z očmi in obnašanjem sem mu dopovedala, da zelo trpim, ker me najbrže ne ljubi tako kot jaz ljubim njega. — Tedaj se ni mogel več vstavljati izkušnjavi.

— Kaj se je zgodilo?

— Njegove ustnice so se približale mojemu licu in hotele posušiti solze na njem. — In sama ne vem, kako se je zgodilo, da so se moje in njegove ustnice našle.

— Kakšna sramota, hčerka moja! — Kakšna sramota!

Pepita si je zakrila obraz z rokami in začela jokati kakor skesana Magdalena.

In njene roke so bile res krasne, veliko krasnejše kot jih je popisal don Luis v svojih pismih. — Belina njenih rok, prisojnost njenih prstov krasna oblika, vse to je zadostovalo, da bi mladi človek čisto poherel.

Še celo gospodu vikarju, ki je bil star skoraj osemdeset let, se ni ničesar čudnega zdelo, da je don Luis padel.

— Dekle! — je vzkliknil. — Nikar ne jokaj! — Pomiri se. — Don Luis bo brez dvoma že pojutrišnjem odpotoval, in to je jasno znamenje, da je premagal svojo stran. — On bo šel in bo sledil svojemu poklicu.

— Ubogi — je odvrnila Pepita. — Šel bo izpolnjevat svojo dolžnost, in bo tamo umrl. — Zakaj me je ljubil ravno ne mi je [illegible] zakaj me je varal? — Njega poljub je bil goreči pečat, s katerim me je napravil za svojo sužnjo. — Zdaj, ko sem njegova sužnja, me zapušča in odhaja od mene. — Lepo je začel svoje pridige, lepo je začel svoje poslanstvo! — Ne, to se ne bo zgodilo in se ne bo zgodilo! Bog naj mi pomaga, da se ne bo zgodilo!

Ta izbruh jeze je tako uplival na vikarja, da ni vedel, kaj bi odgovoril.

Pepita je planila kvišku.

V njenem obrazu posebno pa v njenih obraznih potezah je bilo nekaj žalostnega.

Njene oči so se svetile kot dvoje bodal, žarele so kot dvoje solnc.

Vikar se je začel molče izprehajati po sobi.

Ona ni bila več podobna plašni srni, pač pa razdraženi levinji.

— Toda, jaz se ne pustim zaničevati, jaz si ne pustim raniti srca do smrti. — Jaz ga ne pustim poteptati z nogami. — Plačala mu bom! Bogato mu bom vrnila! — Spominjal se me bo vse večne čase!

— Nikar, hčerka, nikar!

— Če je tako svet in tako kreposten, zakaj me je gledal s pogledi, ki so vse razodevali. — Če tako zelo ljubi Boga, zakaj hoče uničiti božji stvor? — Ali je to ljubezen, katero je pridigoval Kristus? — Ali je to vera? — Ne, to je brezmejna sebičnost!

Pepita se ni dolgo časa jezila. — Komaj je izpregovorila te zadnje besede, se je opotekla in padla na zofo.

Začela je krčevito ihteti.

Vikarju se je silno smilila. — Takoj ko je izprevidel, da je začel sovražnik izgubljati svojo moč, je stopil k nji in začel govoriti:

— Pepita, hčerka moja — je rekel — nikar se tako ne razburjaj! — Pomisli, koliko in kako se je moral boriti, da je premagal samega sebe. — Pomisli, koliko se je moral zatajevati, da te ni prevaril. — Akoravno te ljubi, ljubi Boga še bolj. In ljubezen do Boga je zmagala v njem?. — Življenje je kratko silno kratko. — Danes si mlada in lepa, čez par let se boš čisto izpremenila. — V nebesih bosta združena in se bosta ljubila kot se ljubijo angelji. — Bog bo zadovoljen z vajino žrtvijo in vaju bo bogato poplačal. — Kaj bi ti koristilo, če bi takega moža kot je don Luis zapeljala v greh? — Povej mi, kaj bi ti koristilo? — Bodi zadovoljna s tem, bodi hrabra, bodi velikodušna! — Skušaj se žnjim, kdo je bolj trden in močan: ti ali on?

Pepita je molčala.

(Dalje prihodnjič).

Posebno naznanilo.

Doktor Cowdrick, največji špecialist, je prinesel s seboj v Cleveland vse svoje čudodelne stroje za zdravljenje bolnih moč in žen. Tukaj bo nadaljeval isti uspešni način zdravljenja, kakor ga je uporabljal v najboljših klinikah v Evropi. Poleg tega ne računa nič za nasvete in preiskve vsako bolno osebo z X-žarki brezplačno, ako se pusti potem pri njem zdraviti. Vseeno je, kdo in kako Vas je zdravil, ali kako dolgo ste že bolni; pridite k temu velikemu špecialistu in pokažite mu, kaj more za Vas storiti.

Ali imate

bolečine v želodcu; ali imate katar? Bolečine na ledvicah, ali v mehurju, na jetrah? Revmatizem, glavobol, zaprtje? Nečisto kri, bolečine in težave. Slabost, nervoznost, onemogloost, kila, kašelj, slaba pljuča, privatne bolezni itd.

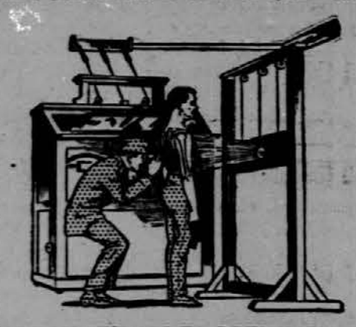

Vaša priložnost.

Sedaj imate priliko, da vprašate za svet velikega špecialista, ki Vas preišče natanko z X-žarki. Še nikdo ni nudil take lepe prilike bolnim moškim in ženskam v tem mestu. Nujno Vas pozivljamo, da nas takoj vprašate za svet. Ne čakajte; odlašanje je navarno.

ZA $1000.00 X-ŽARKOV SE RABI ZA PREISKAVO IN ZDRAVLJENJE

AKO STE BOLNI.

Pridite takoj in pustite se natanko preiskati po tem špecialistu; potem bodete vedeli za Vašo pravo bolezen in ako morete ozdraveti. Njegov uspeh in dober glas je posledica vestne preiskave in učenih metod, katerih se poslužuje v vsakem slučaju. Njegovi različni stroji, katere je nabral z vseh delov sveta, tvorijo najpopolnejši in najboljši urad v tem mestu. Tukaj morete najti mnogo čudodelnih strojev, ki dosežejo svoj namen, ko vse drugo ni več pomagalo. Je vseeno, kaka je Vaša bolezen; ako zdravnik najde, da je ozdravljiva, se bodete prepričali, kakor hitro Vas prične zdraviti, da ste na potu boljšanja in stalnega zdravja. Zdravnik ne mara Vašega težko prisluženega denarja, ako niste dosegli popolnega uspeha. Oglasite se pri njem in povejte mu svojo bolezen privatno in zaupno.

DOCTOR COWDRICK, Specialist

2047 East 9th Street 4th Floor Betw. Euclid & Prospect, Cleveland, O

Uradne ure: ob delavnikih od 9. ure zjutraj do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. do 1.

NOVO!

Naznanjam cenjenim rojakom širom Amerike, da imam sedaj v zalogi zopet tri nove prave Kranjske Columbia recorde (plošče).

E 3258 (Sem slovenska deklica / (Regiment po cesti gre — 75c
E 3259 (Vsi so prihajali, njega ni b'lo / (Divja rožica — 75c
E 3260 (Škrjanček poje žvrgoli / (Slišala sem ptičko pet' — 75c

Cena vsem trem $2.25 pošiljam po Expressu. Ako kdo želi da jih odpošljem z obratno pošto, naj priloži 15c. za poštnino in jih odpošljem z prvo pošto.

To so v resnici nove prave kranjske plošče s finim petjem; pojo na obe strani.

Se priporoča Vaš rojak:

IVAN PAJK,
456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

Zaupaj, pa vedi komu!

Garantiram, da so moja vina naravna, ker ne prodajam drugih kot le najboljšega obiskanega grozdja doma pridelana vina, vsake vrste in cene za dobelo so sledeče:

Delaware in Catawba, zlate barve..... po $1.00 galona
Concord, rdeče barve..... po 70c, galona

na 30 galon posodo računam $1.00, na 25 galon pa $1.50, pri večjih naročilih je pa posoda zastonj.

TROPINJEVEC in DROŽNIK.

Garantiran, čist, doma izgan, najboljši, ki ste ga že kdaj pili velja galona $2.00, $2.50 in $2.75. Na debelo od 10 galon naprej po $2.00 galona.

Naročite priložite denar ali pa money order.

Louis Knaus

VELEPRODAJNA DOMAČEGA VINA IN DOMA IZGANEGA ŽGANJA
[illegible] St. Clair Ave., Cleveland, O.

Ali Vam ni znano

da bi morali kupovati vaše pijače kjer jih morete dobiti najboljše in za najnižje cene. Tako mesto je samo eno v Ameriki, a to je trgovina na debelo BREMAN & OSGOOD v Pittsburghu, Pa.

Prečitajte pomljivo sledeči cenik:

Naš B. & O. posebni rdeči in beli whiskey od $1.75 do $4.00
Pravi fini Tőrköly, galona od $2.50 do $5.00
Čista močna slivovka, galona od $2.50 do $5.00
Najfinejši kumnovec ali hruševec galona. $2.50, $3.00 in $5.00
Cognac galona $2.50 do $5.00
Fino belo ali rdeče mizno vino $1.00 galona in več.
Sladki Tokajec, galona $2.50 do $4.00
Fini, zelo temni rum galona od $2.00 do $4.00
Pravi brinjevec, galona $2.00, $3.00, $3.50, $4.00 in $5.00
Tropinjevec, galona $3.00 in $4.00

Mi plačamo stroške za pošiljatev od $5.00 in več med New Yorkom in Chicago.

Prihranili boste ako kupite od nas, ker mi nimamo agentov.

Pišete nam lahko v slovenskem jeziku.

Breman & Osgood,
112 FULLERTON ST., PITTSBURGH, PA.

JOSIP P. PAAL, upravitelj.

Naša trgovina je ustanovljena leta 1893.

Dr. LORENZ,

Jaz sem edini slovensko govoreči špecialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popol. Nedeljo od 10 dop. do 2. popol.

DR. LORENZ,
špecialist moških bolezni,
644 Penn Ave. II. nadst. na ulici,
Pittsburgh, Pa.

POZOR ROJAKI

[illegible]

Kranjski koledar za leto 1917 dobite ako naročite 4 cente na naročnino.

JAKOB WAHČIČ,
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

Dr. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa

SLOVENSKI ZDRAVNIK

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialist v Pittsburghu, ki zna [illegible] v zdravljenju [illegible] bolezni.

[illegible] Co. [illegible] na ulici [illegible] Pittsburgh, Pa. [illegible] v [illegible] v [illegible] pridite in [illegible] vam [illegible]. Ne čakajte, kar [illegible] na [illegible].

Samotnost, kazanje ali [illegible] in [illegible] vse drugo posledice, ki nastanejo radi tega. To bolezni zdravim po mojih metodi v najkrajšem času.

Kdor bitro opazite, da vam primanjkuje moči, [illegible] tem [illegible] pridite in [illegible] vam [illegible] svoj [illegible].

[illegible] ozdravim v kratkem času, [illegible] ali vodenice, kile [illegible] v 10 [illegible] in [illegible] brez operacije.

[illegible] ki [illegible] v [illegible] in [illegible] [illegible] pri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [